

Proletari din toate țările, uniți-vă!

...-Deva

În gag. 2 - 3

COMUNISMUL
înseamnă :

PACE
MUNCĂ
LIBERTATE
EGALITATE
FERICIRE

Veac nou

ORGAN AL CONSILIULUI GENERAL A. R. L. U. S.

La Kremlin, în zilele Congresului

Biblioteca „Veac nou” nr. 10

Vladimir Solouhin :

BOB DE ROUĂ

(Pag. 9 - 10)

CITITI
ÎN ACEST
NUMĂR:

ANUL XVII

43

(867)

27 octombrie 1961

12 PAGINI 1 LEU

COMUNISMUL

Delegații se îndreaptă spre sala Congresului.

PERSPECTIVĂ IMEDIATĂ

REPORTAJ DE LA PALATUL CONGRESURILOR
DIN KREMLIN

**Lucrările Congresului al XXII-lea al
Partidului Comunist al Uniunii Sovietice...
Sub bolțile puternic luminate ale imensei
săli izbucnesc din când în când aplauze în
rafaele puternice, al căror ecou trece dincolo
de zidurile Kremlinului și din oră în oră,
prinzind forțe noi, răsună tot mai tare
deasupra Uniunii Sovietice, deasupra întregii
noastre planete.**

În același timp, spre Kremlin se îndreaptă un torent de ecouri din orașele și satele sovietice, din țările depărtate și apropiate de granițele U. R. S. S.

Corespondență telefonică din Moscova

ÎN ACESTE ZILE...

În aceste zile, într-una din pauzele lucrărilor celui de al XXII-lea Congres al P.C.U.S., un delegat al unui partid comunist din Apus discută cu un grup de delegați sovietici.

— Palatul acesta al dumneavoastră — spunea oaspetele Moscovei — nu este numai o frumusețe în sine, el este mai mult: un simbol. În sala aceasta se află reprezentanții a milioane de oameni ai muncii care hotărăsc minunata viață a țării dumneavoastră.

Și într-adevăr, aici, la Kremlin, oamenii muncii vorbesc despre dezvoltarea vieții lor. Majoritatea covârșitoare a savanților, a conducătorilor de întreprinderi, a activiștilor de partid sînt, la urma urmei, aceiași muncitori ai țării care hotărăsc minunata viață a țării dumneavoastră.

Într-adevăr, în această sală au intrat 200 de milioane de oameni sovietici.

Delegații la Congres au făcut o călduroasă primire delegațiilor partidelor comuniste frățești din alte țări.

Minute în șir au răsunat aplauzele și ovațiile atunci cînd de la înalta tribună a celui de al XXII-lea Congres al P.C.U.S., a luat cuvîntul delegatul Partidului Muncitoresc Român, tovarășul Gh. Gheorghiu-Dej, prim-secretar al C.C. al P.M.R.

Într-una din zile, în timpul unei pauze, delegații din numeroase regiuni au rugat pe membrii delegației noastre să se fotografieze împreună. Trimișii comuniștilor din Moscova, Leningrad, Tbilisi, Kiev — orașe pe care recent le-a vizitat delegația de partid și guvernamentală a R.P.R. în frunte cu tovarășul Gh. Gheorghiu-Dej, își amintesc cu multă plăcere de acele zile înflăcărâte de august cînd au făcut o primire entuziastă solilor poporului român.

— Fotografia aceasta — îmi spunea unul din delegații regiunii Gorki — va rămîne ca o amintire scumpă pentru toată viața.

Dintre delegații am cunoscut-o și pe Valentina Dimcenko, din ținutul Primorie. Atunci cînd în satul Mihailovskoe s-a înființat colhozul, ea a fost prima care a vrut să se facă tractoristă. Cu ajutorul unei profesoare din sat, a învățat noaptea de

noapte, a trecut clasă cu clasă. Noaptea învîța, iar ziua lucra pe tractor. Și visul ei s-a îndeplinit.

A lucrat întîi pe tractor, pe urmă pe combină, pe urmă a fost șef de brigadă. Într-o zi a chemat-o președintele colhozului și i-a spus că a fost numită „mai mare peste păsări”.

— Care păsări? — s-a mirat Valentina. Păi nu avem.

— Trebuie să avem.

Ce-i drept, nu prea i-a plăcut Valentinei să părăsească tractorul, dar este obișnuită ca atunci cînd face ceva să facă cum trebuie. Și iarăși s-a apucat de învățat. Cu ajutorul unui savant, a obținut o rasă de găini care să se poată dezvolta bine în Extremul Orient. Și iată că ferma ei s-a transformat într-un adevărat laborator unde vin oameni din toată Uniunea Sovietică și de peste hotare.

Tușa Valia, cum o numesc fetele din brigada ei, învîță la Institutul Agronomic din Usuisk. Dar studenta Valentina Dimcenko este chemată adesea la Institut să predea lecții colegilor ei, studenți de la Facultatea de zootehnie. Experiența ei devine un bun al țării întregi.

În aceste zile, la Moscova se vorbește despre construcții.

5.000 de arhitecți, proiectanți și desenatori, care se preocupă de viitorul capitalei sovietice, au raportat Congresului îndeplinirea, înainte de termen, a angajamentului: toate proiectele pentru 1962 au fost preluate de execuția lor.

În cuvîntările la Congres s-au amintit foarte des realizările constructorilor din capitala sovietelor.

Ce vor face ei în 1962?

Iată o scurtă însiruire, care, fără nici un fel de comentariu, va răspunde la această întrebare.

— Se vor construi peste 4 milioane metri pătrați locuințe, de peste 10 ori mai mult decît acum 12 ani. Patru milioane de metri pătrați înseamnă 1.500—2.000 de blocuri.

Și acum un amănunt semnificativ pentru comparație: în 1949, la Moscova, s-au construit 390.000 de metri pătrați de suprafață locuibilă. Pentru anul 1962, proiectanții Moscovei au executat, peste plan, proiecte pentru 200 blocuri în suprafață de 400.000 metri pătrați.

Iată că minunatele prevederi ale Programului P.C.U.S. se îndeplinesc.

Al. Stark

Palatul Congreselor de la Kremlin are șase mii de locuri, dar tribuna înaltului for de partid are multe milioane de auditori. Radioul și ziarul, telegul și telefonul au dus în toate colțurile lumii vești — îmbucurătoare pentru prieteni, supărătoare pentru dușmani — despre țelurile partidului și poporului, despre mărețul program al viitoarelor înfăptuiri comuniste.

Imaginea desfășurării lucrărilor Congresului nu ar fi completă dacă nu am aminti de întîlnirile cu delegații.

Culoarele Congresului... Ele nu înseamnă doar săliile vaste, galeriile și foaierele noului Palat. Sînt ceva mai mult. Ele creează atmosfera în care se desfășoară lucrările Congresului.

Tot ce se petrece în sală este fixat cu exactitate meticuloasă în procesele verbale ale Congresului. Activitatea de pe culoare nu se reflectă în procese verbale.

Cînd privești sala de ședințe, nenumăratele delegații aflate la parter și balcoane îți apar ca un tot unitar. Într-adevăr așa este. Dar în pauză, delegațiile și delegații se individualizează. Li deosebești după limbă, dialecte, port. Dar mai ales după caracter. Fiecare delegat este un caracter tare. Te îndeamnă parcă să ieși penelul și să-i faci portretul. Delegații Congresului sînt o pildă de cit de individuale și originale sînt personalitățile făurite de forțele dătătoare de viață ale socialismului. În aceeași vreme, pe delegații îi unește o trăsătură comună — apartenența la un singur partid, fidelitatea față de aceleași idei — ideile comunismului.

Pe culoare sînt la mare cinste glumele și conversațiile spirituale. Veselia domnește pretutindeni deși se duc și discuții serioase despre viață, despre activitatea de partid, despre destinele oamenilor, despre visele și năzuințele lor.

Cineva spunea, pe bună dreptate, că pauzele înseamnă de fapt, continuarea lucrărilor Congresului. În pauză, delegații continuă să dezbate cele expuse la tribună, se grăbesc să se consulte cu tovarășii, să afle și părerea lor. Cîte întîlniri emoționante nu au loc pe aceste culoare! Directorul unei uzine ucrainene pășește alături de un metalurgist din Ural; un cunoscut mareșal discută cu un muncitor din Uzbekistan, un savant moscovit — cu un pescar din Orientul îndepărtat.

Se întîlnesc oameni preocupați de soarta „regelui cîmpurilor”: academicianul Evgheni Viktorovici Blajevski, specialist în cultura porumbului, și cunoscuta crescătoare de animale Praskovia Andreevna Malinina. Evgheni Viktorovici a vizitat în luna mai colhozul din Kostroma și a dăruit colhoznicilor semințele obținute de el, învățîndu-i pe oameni meșteșugul însămintării porumbului. Întîlnindu-l la Congres pe acad. Blajevski, Malinina îi

mulțumește încă o dată pentru ajutorul dat:

— Da, da, „Katovceanka” d-voastră se comportă excelent. 150 chintale de știuleți.

Mai încolo un grup de militari. În mijlocul lor se află amiralul Andrei Trofimovici Ceababenko, comandantul Flotei maritime de nord. Discută cele spuse de Nikita Sergheevici Hrușciov cu privire la noul tip de armă pentru flota sovietică de submarine. Ceababenko este un vechi marinar din flota de submarine, erou al Marelui Război de Apărare a Patriei. Are ce să povestească despre schimbările esențiale, produse în ultimii ani, în dotarea flotei sovietice de submarine.

La o măsuță, rezemat de brațele fotoliului, Dmitri Șostakovici. Privirea lui visătoare alunecă peste sală. La ce se gîndește? Poate că în aceste clipe în mintea lui încolțește germenele unei noi simfonii. Din larma discuțiilor, el desprinde poate sunete care vor cuceri lumea prin frumusețea și profunzimea lor.

Într-una din pauze, am stat de vorbă cu un grup de delegați din regiunea Hmelnițki. Sînt profund emoționați de înalta apreciere a Congresului pentru munca rodnică depusă de oamenii muncii din agricultura R.S.S. Ucrainene.

— Cuvintele acelea n-au porrit de pe hîrtie, ci dintr-o inimă iubitoare — remarcă Maria Latiuk, Erou al Muncii Socialiste, mulgătoare în colhozul „Kalinin”.

— Nikita Sergheevici a vorbit frumos despre noi. Dar noi, cum să-i răspundem? Iată ce ne preocupă — ne spune Anghelina Nikolaevna Denisova, președinta Comitetului executiv al Sovietului de deputați ai oamenilor muncii din raionul Krasilovsk. În timp ce ascultam raportul am început să măsor în gînd munca depusă cu marea unitate de măsură a partidului.

Într-o pauză am fost reținuți de Semion Andreevici Medvedev, mecanic de cuptor rotativ la fabrica de ciment „Proletarii” din Novorosiisk.

— Ajutați-mă, tovarăși gazetari, să-i găsec pe tovarășii mei de muncă aflați la Congres. Să schimb cîteva cuvinte. Cimentul este doar fundamentul comunismului!

„Voi veni la voi în viitorul comunist îndepărtat” — spunea un poet visînd la viitor. Era în anii grei, cînd poporul nostru începuse asaltul, pe front larg, al culmilor socialismului. Erau vise de poet...

Astăzi, cînd de la aceste înălțimi ne apar orizonturi noi, cînd avem în arsenalul nostru nu numai vise ci și un Program fundamentat științific, putem spune cu certitudine: „Te salutăm comunism — perspectivă apropiată!”

Moscova, în zilele Congresului...

A. B.

înseamnă:

Măreala unitate

**PACE
MUNCĂ
LIBERTATE
EGALITATE
FERICIRE**

**COMSOMOLUL
RĂSPUNDE:
PREZENT!**

„În fața tineretului se deschid perspective grandioase, scopuri mărețe, atrăgătoare... În fața tineretului stă sarcina de a valorifica noi bogății ale subsolului, de a construi fabrici, sovhozuri, uzine, orașe. Dar bogățiile subsolului nu se află nici lângă Moscova, nici lângă Leningrad, ele se găsesc în taiga, în munți, în pustii. Pentru a pune aceste bogății în slujba poporului ele trebuie smulse pământului“. Aceste cuvinte, rostite de Nikita Sergheevici Hrușciov în raportul de activitate la cel de al XXII-lea Congres al P.C.U.S., au avut un larg răsunet în inimile comsomoliștilor și tineretului sovietic. Mii de băieți și fete au auzit în ele chemarea înflăcărată a partidului adresată lor, cei tineri și puternici, chemarea de a pleca acolo unde este mai multă nevoie de dinși.

„Sînt gata ca la chemarea partidului să plec în orice punct al patriei noastre de necuprins, oriunde este nevoie de mintea mea, de energia mea, de dorința mea fierbinte de a munci“ — a scris, în cererea lui, comsomolistul Ernest Arafelov, lăcătuș-montor la uzina „Vladimir Ilici“ din Moscova.

Peste cincizeci de tineri moscoviți s-au prezentat la Comitetul orașenesc al Comsomolului pentru a-și exprima dorința de a pleca să lucreze pe șantierele Siberiei și Nordului îndepărtat, la construcția de noi mine și fabrici. Printre ei sînt comsomoliști de la uzina „Liha-

ciov“, de la fabrica „Rot-front“, de la uzinele „Vladimir Ilici“ și „Krasnii Oktiabr“ precum și de la alte întreprinderi din capitala sovietică.

În curînd, ei vor primi foi de drum comsomoliste. Și oriunde s-or îndrepta, pretutindeni îi va aștepta o activitate intensă, interesantă, creatoare, o viață plină, cu adevărat romantică.

În centrul întregii vieți a țării noastre, se află lucrările celui de-al XXII-lea Congres al P.C.U.S., care marchează o etapă hotărîtoare pe drumul spre viitorul luminos al omenirii. Oamenii sovietici închină Congresului partidului leninist toate faptele lor inspirate de un profund patriotism, cele mai nobile sentimente și năzuințe.

Locuitorii orașelor și satelor au primit cu entuziasm rapoartele prezentate de tovarășul N. S. Hrușciov la Congres și pătrunse de spiritul combativ al marxism-leninismului creator. Raportul de activitate al Comitetului Central al P.C.U.S. și raportul cu privire la Programul Partidului Comunist al Uniunii Sovietice, în care se face minunatul bilanț și se trasează mărețele perspective ale mișcării noastre înainte, însuflețesc milioane de constructori ai vieții noi, întăresc credința în triumful cauzei comunismului. Cu o forță nouă, se înfățișează poporului măreția și înțelepciunea partidului nostru, justetea concluziilor teoretice și a orientării politice, a liniei lui leniniste generale.

În rapoartele tovarășului N. S. Hrușciov, în cuvîntările delegaților care au dezbătut problemele fundamentale ale construcției comuniste, oamenii muncii din țara noastră văd expresia gândurilor, a intereselor și voinței lor. Lucrările Congresului al XXII-lea al P.C.U.S. au un ecou profund și se bucură de aprobarea unanimă a oamenilor sovietici — comuniști și fără de partid. Studiînd documentele Congresului, ei înțeleg cu și mai multă limpezime ce activitate gigantică a desfășurat partidul nostru în ultimii ani, ce însemnătate uriașă a avut neabătuta traducere în viață a liniei trasate de Congresul al XX-lea al P.C.U.S., cât de mult s-a apropiat, s-a contopit partidul cu masele.

Congresul partidului, delegații lui care reprezintă armata celor zece milioane de comuniști — sînt o înfrățire vie a unității indestructibile dintre partid și popor, devenită și mai puternică după lichidarea cultului personalității și a urmărilor lui, după demascarea grupului antipartinic al lui Molotov, Kaganovici, Malenkov, Vorosilov, Bulganin, Pervuhin, Saburov și Șepilov care li s-a alăturat. Aprobînd în unanimitate linia politică și activitatea practică a Comitetului Central, delegații la Congres au subliniat uriașă însemnătate a luptei neîmpăcate împotriva încercărilor fracționistilor de a abate partidul de pe calea leninistă, de a-l rupe de mase. Demascînd și înlăturînd jalnica adunătură de complotiști, partidul și-a întărit legăturile cu poporul. Nici odată încă aceste legături n-au fost atât de trainice ca azi.

„PARTIDUL NOSTRU MARXIST-LENINIST, CĂRE A LUAT FIINTĂ CA PARTID AL CLASEI MUNCITOARE, A DEVENIT PARTIDUL ÎNTREGULUI POPOR — a spus la Congres tovarășul N. S. Hrușciov. Aceasta vădește unitatea de monolit și forța societății sovietice, cimentată prin unitatea intereselor și a concepției despre lume. Totdeauna — și atunci cînd soarele strălucește, ca și atunci cînd timpul este posomorît, în zilele victoriilor și în zilele de grele încercări — PARTIDUL ESTE ALĂTURI DE POPOR, POPORUL ESTE ALĂTURI DE PARTID! Partidul comunist este forța, care concentrează voința, eforturile și energia poporului nostru, în rezolvarea sarcinilor ridicate în noua etapă a dezvoltării istorice“.

Aceste cuvinte găsesc o nouă și minunată confirmare în nemiavăzutul avînt politic și în muncă pe care l-a generat în mase Congresul al XXII-lea al P.C.U.S. Programul P.C.U.S. a de-

venit o armă în miinile poporului; el insuflă o uriașă forță creatoare întrecerii oamenilor muncii din industrie și agricultură. Eroica noastră clasă muncitoare, glorioasa țărănime sovietică, intelctualitatea ieșită din popor sînt unanime în hotărîrea lor nu numai de a îndeplini, ci și de a depăși planul septenal, pentru a asigura astfel o bază trainică înlăturării sarcinilor și mai grandioase prevăzute de Programul P.C.U.S.

Așa cum partidul crede în forța poporului, și poporul crede fără rezervă în partidul său, a cărui lege supremă de activitate este slujirea oamenilor muncii. Oamenii sovietici și-au exprimat sentimentul de dragoste față de avangarda lor de luptă cu prilejul mitingurilor și adunărilor închinată celui de-al XXII-lea Congres al partidului.

— Noi iubim partidul nostru și credem fără margini în el — a spus la mitingul colectivului Uzinei constructoare de mașini din Kaluga, fruntașul muncii comuniste F. Soldatov. Partidul ne cheamă la muncă, la creație. Sîntem încredințați că generația noastră va trăi în comunism! Prin munca noastră vom apropia acest viitor minunat.

Aceeași năzuință de a munci și mai bine spre fericirea patriei, pentru triumful comunismului, a fost exprimată și de colhoznică gruzină M. Gogmaciadze:

— Simți o mare fericire și lucrezi mai cu spor cînd îl ascuți pe Nikita Sergheevici Hrușciov. Căci el exprimă gândurile și năzuințele noastre cele mai scumpe. Grijii partidului față de popor, colhoznicii îi vor răspunde cu noi realizări.

În întreprinderi și pe șantiere, în colhozuri și sovhozuri, pretutindeni unde muncesc și luptă oamenii sovietici, au răsunat cuvinte de salut, izvorite din adîncul sufletului, adresate istoricului congres al partidului. Din toate colțurile țării a sosit la Kremlin un torent nesfîrșit de telegrame și scrisori pline de căldură. Nescăpată este dragostea poporului față de partid, neclintită voința lui de a dobîndi noi victorii.

Zilele lucrărilor Congresului au devenit zile de muncă însuflețită pentru milioane de oameni sovietici. Aceste zile au însemnat pentru uzinele metalurgice numeroase șarje rapide, pentru șantiere — punerea în funcțiune înainte de termen a unor noi obiective, pentru schelele petrolifere — extracția de țitei peste plan. Republicile Autonome Mordovă, Tuvină, Kabardino-Balkară, regiunea Briansk și-au îndeplinit înainte de termen planul de vînzare a cerealelor către stat.

Toate popoarele Uniunii Sovietice întîmpină planurile trasate de partid ca pe o cauză scumpă a lor. Toți se străduiesc să-și aducă contribuția la construirea societății comuniste.

Congresul al XXII-lea al P.C.U.S. înarmează partidul și întregul popor sovietic cu planul desfășurat al luptei pentru triumful comunismului. Însemnătatea istorică a congresului pentru destinele patriei noastre este uriașă, mărețată este forța mobilizatoare și organizatoare a Programului P.C.U.S. Partidul cheamă oamenii sovietici să-și dea toate forțele, toată energia pentru traducerea în viață a marelui Program, pentru apropierea cât mai grabnică a celui timp cînd soarele comunismului va străluci peste pămîntul nostru.

Re culoarele Palatului Congreselor, se întîlnesc oameni preocupați de soarta „regelui cîmpurilor“ — porumbul

SUBMARINELE ATOMICE

au ieșit în larg

(II)

(urmăre din numărul trecut)

Deodată se oprește și zîmbește cu înțeles: a ghicit.

— Ah, da, vă referiți la radiații. (Imi face cu ochiul). Intr-adevăr, instrucțiunile interzic șederea mai îndelungată în acest compartiment, dar instrucțiunile sînt instrucțiuni. Sînt bune, nu-i vorbă. Dar și practica are un cuvînt de spus în această privință. Iată, navigăm de ani de zile pe acest submarin atomic, aflîndu-ne în permanență lângă mecanismele sale, și n-am înregistrat nici un singur caz de îmbolnăvire de pe urma radiațiilor. Notați asta. Băieții noștri nu se tem de nimic și au o încredere nefărmurită în tehnica vasului.

Diciko îmi propune să arunc o privire asupra reactorului atomic. Abia acum observ în peretele cenușiu, cu reflexe argintii, în fața căruia stă carticul, două ferestre de vizitare destul de mari. Mă uit: un întreg sistem de țevi albe, nu prea mari, de cea mai simplă construcție. Urmează apoi un panou de protecție, iar sub el — reactorul atomic. Aici se precipită, cu viteză fantastică, neutronii care dezagregă nucleele de uraniu. Această reacție nucleară, pusă la cale și dirijată de om, alimentează motoarele navei cu o energie pe care n-ai putea-o obține de la nici o altă sursă de energie existentă în prezent. Și, pe drept cuvînt se afirmă că reactoarele atomice de pe submarinele noastre sînt o adevărată minune a științei și tehnicii sovietice.

Marinarii obișnuiesc să spună că submarinul lor este o navă mare. Aprecierii este însă relativă. Gabaritele lui, ca de altfel ale oricărei nave submersibile, sînt limitate. În consecință, nu puține au fost dificultățile pe care le-au avut de înfruntat constructorii sovietici. Într-un spațiu oarecum restrîns, trebuiau amplasate reactoarele, trebuia creat un sistem

cu un mare specialist în motoare atomice. L-am întrebât:

— Puteți să-mi spuneți în ce măsură este întemeiată afirmația submariniștilor cum că lui Diciko, pentru propunerea sa de raționalizare i s-ar fi putut decerna la Institut titlul de candidat în științe tehnice?

Specialistul a căzut o clipă pe gânduri.

— Nu prea sînt de acord cu această afirmație.

— Carevasăzică...

— Da. După părerea mea, Diciko ar merita pe drept titlul de doctor în științe tehnice, și asta fără a mai susține disertația. Da, fără a mai susține disertația...

Și trebuie subliniat că acest lucru l-am auzit din gura unui om despre care se spune că este extrem de zgîrcit cu laudele și, în același timp, o autoritate de netăgăduit.

Atunci însă, pe submarin, nu știam asta. Eram uluit de cele ce vedeam. Stăteam și mă gîndeam în sinea mea că această tehnică fantastică, acești simpli și minunați oameni își au o singură obîrșie: i-a plămădit mediul social sovietic, realitatea noastră socialistă.

Șirul gândurilor mi-l întrerupe locuitorul politic:

— Să mergem, tovarășe corespondent. Mai sînt de văzut încă multe lucruri interesante.

Dar, înainte de a relata cititorului cele văzute pe submarinul atomic în timpul raitei întreprinse împreună cu locuitorul politic al comandantului, autorul acestor rînduri se vede nevoit să facă o scurtă incursiune într-un trecut nu prea îndepărtat.

Istoria celui de-al doilea război mondial nu a cunoscut mari bătălii navale, deși puterile beligerante dispuneau de puternice flote de suprafață, teritoriile lor fiind în cea mai mare parte scăldate de mări și de oceane. Bătăliile izolate între unele

mari unități de aviație și de artilerie antiaeriană.

Făcînd bilanțul războiului, cei mai de seamă teoreticieni ai strategiei navale militare din America și Europa, precum și numeroși publiciști, au ajuns la concluzia că navele militare de suprafață și-au trăit veacul. Dacă navele de linie nu și-au găsit o întrebuintare în războiul trecut, cu atît mai puțin ar putea fi ele folosite în condițiile unui război racheto-nuclear, susținneau observatorii militari. În numeroasele lor articole pe această temă publicate în presă, ei cîntau, într-un glas, prohodul navelor de su-

la acusticieni, radiometriști, radiotelegrafiști etc.

În partea de jos a tabloului timoneriei scipesc zeci și zeci de ochiuri luminoase. Sînt becurile de semnalizare ale mașinilor de calcul, aceste ajutoare automate ale timonierului. Ele efectuează complexe calcule privind direcția, relevmentul, distanța pînă la obiectiv.

Cînd submarinul începea să intre în imersiune, atenția tuturor celor de față se concentra asupra boțmanului Lunea. Căci, a ști să menții un submarin uriaș la o anumită adîncime, este o mare artă. De priceperea și

UN REPORTAJ NEOBIȘNUT

prafată și odată cu ele, al submarinelor.

Se știe că submarinele au apărut ca o replică dată marilor nave de suprafață. Ele erau dușmanii cei mai temuți ai navelor de linie, crucișătoarelor, torpiloarelor și în deosebi ai navelor de transport. Așadar, reducîndu-se programul construcției de mari nave de suprafață se părea, la prima vedere, că și submarinele, acești rivali permanenți ai lor, își pierd însemnătatea de dinainte.

Nu vom ascunde faptul că aceste raționamente greșite chiar din capul locului, aveau o oarecare circulație și la noi, în mediul nostru marinăresc. G. Jukov, de pildă, nega însemnătatea progresului tehnic, a dezvoltării tehnicii necesare înzestrării armatei și flotei. El susținea că arma rachetă este ineficace, că baioneta e totul și că flota s-a demodat, devenind un arhaism necesar parăzilor din zile de sărbătoare.

Au fost vremuri grele pentru noi submariniști, îmi spunea un amiral, erou al războiului trecut. În treaba asta a intervenit Prezidiul C.C. al P.C.U.S. și tovarășul Nikita Sergheevici Hrușciiov personal. El a arătat că obiectivul cel mai important în dezvoltarea flotei noastre submarine trebuie să devină construcția de submarine atomice rapide cu rază mare de acțiune, înarmate cu armament atomic și nuclear modern. Iată motivul pentru care marinarii noștri îl numesc pe Nikita Sergheevici Hrușciiov — părintele flotei atomice, care stă astăzi de strajă granițelor statului nostru sovietic.

În urma indicațiilor lui N. S. Hrușciiov, oamenii de știință sovietici au construit noi tipuri de submarine, creînd pentru ele puternice motoare care folosesc energia atomică.

Am avut prilejul să mă convîng personal ce armă formidabilă este submarinul atomic.

În timpul alarmelor, mă aflam de obicei la postul central de comandă, între timonierul de la cîrmele orizontale — boțmanul Lunea — considerat cel mai bun timonier la cîrmele orizontale în flota noastră de submarine — și timonierul de la cîrma verticală. Aici, în afara comandantului, se afla ajutorul acestuia, ofițerul de cart și căpitanul de rangul trei Timofeev, comandantul grupului electromecanic de luptă, un om neobosit, veșnic surzător. În timonerie își „descinta” hărțile și aparatele căpitanul de rangul trei Zolotariov. El era gata în orice clipă să raporteze cu precizie maximă latitudinea, longitudinea, direcția și să răspundă la multe alte întrebări pe care i le puneau comandantul și ofițerul de cart. Aceștia, la rîndul lor, îi transmiteau ofițerului timonier datele obținute de

abilitatea timonierului de la cîrmele orizontale depinde precizia tirului, menținerea pe direcție a navei, securitatea navigației. Neevitarea la timp a unei cît de mică înclinații poate pune nava într-o situație primejdioasă.

Iată motivul pentru care în aceste clipe, toți așteptau cu nerăbdare rapoartele lui Lunea. Acesta însă nu se prea grăbea. Calmul său îl scotea uneori din sărite chiar și pe comandant, un om extrem de echilibrat.

— Boțmane, nu te mai lăsa așteptat atîta, spunea el cu asprime, de la postul său.

Și atunci, Lunea, ca și cum nimic nu s-ar fi întîmplat, raporta:

— Adîncimea 40 de metri, înclinația 5 grade, submarinul intră în imersiune.

— Raportează adîncimea, se auzea iar vocea comandantului

Și, ca un ecou, răspundea numaidecît vocea lui Lunea:

— Adîncimea 60 de metri. Înclinația 0.

Și, zicînd asta, Lunea arunca o căutătură mîndră asupra celor prezenți.

Comandantul își ștergea fruntea nădușită de sudoare și întreba iar:

— Capul la compas?

— Capul la compas, nouăzeci, răspundea de data asta timonierul de la cîrma verticală, care manevra submarinul pe direcție.

— Aceeași direcție înainte.

— Aceeași direcție înainte, repeta cîrmaciul.

Și submarinul își urma drumul pe direcția stabilită. Uneori interveneau clipe de răgaz mai îndelungate. Atunci, Maslov părăsea postul central și mă invita cu el. Ne îndreptam spre cabina comandantului — obiect de invidie al tuturor elevilor de marină repartizați pe submarin, deși această cabină rămînea mai tot timpul goală. Trebuie să recunosc că nu l-am văzut niciodată pe Jilțov dormind sau luîndu-și masa. Locul lui în cabină era în permanență pustiu.

În cabină, Maslov își scotea blocnotesul și trecea cu mîgălă toate observațiile privitoare la reușitele și greșelile echipajului și ale comandantului. Aceste observații, el le discuta apoi la ședințele ținute cu ofițerii și matrozii navei.

După ce epuiza acest subiect, începea de obicei să-și țină improvizațiile și extrem de interesante lecții despre capacitatea de luptă a submarinelor atomice, despre modul de manevrare a acestora. Cele spuse de el, completările aduse de comandantul submarinului precum și explicațiile ofițerilor, subofițerilor și matrozilor au constituit pentru mine o adevărată școală superioară de navigație submarină.

Val. Golțev

(continuare în numărul viitor)

Clipe libere pe un vas din Flota maritimă militară a U.R.S.S.

sigur de protecție, montate tot felul de mecanisme care transformau energia atomică în cea mecanică etc., etc. Dar savanții noștri s-au achitat cu cinste de această sarcină.

Privind pe fereastra de vizitare a reactorului, nu știu de ce să mă minunez mai mult: de simplitatea genial concepută a construcției acestui motor atomic sau de calmul și siguranța cu care minuieste această tehnică flăcăul de lângă mine, simplu colhoznic dintr-un sat din Belorusia?

Dar, pentru că a venit vorba. Iată ce am aflat mai tîrziu, pe țîrm fiind, despre propunerea de raționalizare a lui Diciko. La aceeași bază de submarine, mi-a fost dat să mă întîlnesc

nave de linie și crucișătoare nu intră în socoteală, căci ele aveau un caracter pur tactic și, bineînțeles, nu puteau influența cîtuși de puțin asupra strategiei și, mai cu seamă, asupra deznodămîntului final al războiului.

Într-un cuvînt, cu excepția submarinelor și a vaselor auxiliare, care au avut de îndeplinit o misiune nu prea ușoară, forța navală militară a națiunilor beligerante nu a fost de fapt solicitată. Submarinele și în deosebi aviația — avioanele puitoare de mine — obligau navele de linie și crucișătoare să se refugieze în golfuri și fiorduri bine apărate, imobilizîndu-le și tăindu-le ieșirea în largul oceanului. Totodată, pentru protejarea navelor de linie adăpostite, se dizlocau

În linia întâia a veacului nostru

Prezentul... peste 20 de ani

COMPOZIȚIE DESPRE VIS ȘI REALITATE

Cel de al XXII-lea Congres al Partidului Comunist al Uniunii Sovietice conturează precis, concret chipul societății de mine. Și determină istoricește acest mine până în anul 1980. Atunci, în U.R.S.S. va fi construită în linii mari societatea comunistă.

Este o concluzie științific fundamentată, bazată pe faptele vieții, pe cei 44 de ani de existență a Puterii Sovietice. O concluzie care înflăcărează deopotrivă mințile și inimile, fiindcă în ea se îmbină organic cele mai avântate visuri cu exactitatea calculului matematic.

„Așa că într-o zi, în preajma marelui Congres al comunismului, profesorii au intrat în clase, s-au așezat la catedră, și-au privit o clipă emoționați elevii (de 15, 16, 17 ani, care vor construi comunismul și vor trăi în el) și le-au spus:

— Azi veți scrie o compoziție cu următoarea temă: „Ce va fi peste 20 de ani? Ce veți face peste 20 de ani?”

La Moscova, Leningrad, Tașkent, Tbilisi elevii blonzi sau smolți, cu ochi rotunzi sau migdalați și-au scos caietele pe bănci, au șușotit puțin între dinșii — tema le plăcea! — și nu s-au mirat de fel că li se cere să viseze cu ochii deschiși la ceea ce va fi peste 20 de ani.

Aplecați peste caiete, au început să zugrăvească pe filele curate minunata lume de peste douăzeci de ani.

Fantezia unora a zburat departe, până în orașe de sticlă și aluminiu, cu trotuare mobile; alții au pornit să îmbrace pământul cu grădini și livezi minunate, care rodesc de trei ori pe an. Cei mai mulți au purces să cutreiere căile ascunse ale Cosmosului — căci după zborurile eroice ale lui Iuri Gagarin și Gherman Titov nimic nu mai pare imposibil. Băieții și fetele nu se îndoiesc că peste 20 de ani vor putea zbura în Marte, în Venus, în Lună. Și mai este ceva de care nu se îndoiesc: că peste 20 de ani omul va fi minunat, că va dispărea tot ce a sădit trecutul urât, rău în el.

Compozițiile sînt de tot felul: întedi-

gente, avîntate, naive, sobre, literaturizante. Dar pe toate le unește neștrămătaia convingere că, în acest scurt răstimp, în Uniunea Sovietică va fi construită orînduirea celor mai fericiți oameni din cîți au existat vreodată, orînduirea cea mai dreaptă și mai umană de pe planeta Pămînt.

Dar să răsfoim caietele acoperite cu scrisuri atît de diferite.

„Ce fericire să trăiești în comunism!”, scrie Alla Drabkina de la școala nr. 195 din Leningrad, reușind cu un efort de imaginație să anuleze timpul. „Om Nou, te văd ieșind exact peste 20 de ani, pe ușa casei Noi și pășind în viața cea Nouă. Te văd intrînd pe poarta școlii Noi pentru a le preda elevilor o obișnuită lecție Nouă. Le vei vorbi despre Pușkin, le vei citi versurile preterate, apoi le vei povesti neapărat ceva foarte interesant și important...” Omul acesta nu va avea nici un ban la C.E.C. — dar în schimb va avea acasă maldăre de cărți — visează Alla Drabkina. Seara, vor veni la el prietenii, vor citi împreună și vor discuta, vor discuta... Apoi, noaptea, omul acesta nu va putea adormi multă vreme fiindcă se va gîndi la un oarecare Ivanov care l-a jignit pe un oarecare Petrov. Se va gîndi cum să facă ca Ivanov să înțeleagă că a greșit. Și va găsi fără îndoială o soluție, fiindcă omul acesta nu poate trece indiferent pe lângă nimeni.

„Omul acesta trăiește pentru viitor, și viitorul este minunat. Îl construiește cu mințile lui pentru că îl așteaptă cu nerăbdare. Dar ar fi în stare să-și dea viața pentru ca să apropie cît mai mult acest viitor pentru alții”.

Așa visează adolescența leningrădeană de 16 ani, care crede mai mult decît orice în frumusețea sufletului omenesc.

Imaginația gruzinului Serghei Atarbekov, de la școala nr. 43 din Tbilisi, este ațîțată de epocalele succese înregistrate de știința și tehnica sovietică. Lumea peste 20 de ani i se înfățișează sub semnul unor uluitoare realizări în acest domeniu. Serghei se pregătește să devină inginer.

„Eu, omul anului 1981, trăiesc într-o altă lume, o lume la care au visat și despre care au scris atîtea generații... Visurile noastre nu contravin realității, și cît de fericit te simți la gîndul că tu ai creat cu mințile tale această lume nouă”.

Serghei Atarbekov ne invită la o plimbare pe străzile unui oraș din anul 1981. Să-l însoțim. Clădiri uriașe, uimitoare prin suplețea și dinamismul liniilor lor, cu straturi de flori pe acoperiș. La Academia de Științe are loc o ședință a Consiliului științific. Se discută candidaturile inginerilor-fizicieni propuși pentru construcția unei noi nave cosmice interplanetare. Rezultatul acestei ședințe este de cea mai mare importanță pentru Serghei Atarbekov. Căci printre candidați figurează și el...

Iuri Kuznețov de la școala nr. 303 din Leningrad își închipuie cum va asculta o emisiune de radio în anul 1981. Un buletin de știri interne va arăta cam așa: se va comunica că în regiunea Vorkuta (dîncolo de Cercul polar) a început secerișul, că a fost dată în exploatare înainte de termen o nouă centrală atomică și că încă o expediție științifică a plecat în Lună...

Moscovita Ljudmila Averina visează că peste 20 de ani oamenii se vor duce la muncă ca la un spectacol bun, că se va inventa o mașină care „să facă” vreme frumoasă, că bolile vor fi definitiv învinse și se va descoperi secretul nemuririi... E greu să te desparți de viața în comunism.

În compoziția Natașei Smirnova citim: „Lucrez undeva în Siberia sau în Nordul îndepărtat. Aici se construiește o centrală electrică solară, iar în jurul ei crește impetuos un nou oraș. Înghețul veșnic a dispărut de mult, clima e caldă și plăcută. Orașul este înecat în verdeață. Mulțumită strădaniei biologilor, pe străzile lui cresc palmieri și mesteceni, chiparoși și ulmi, magnolii și tel. Străzi drepte, largi, cu scări rulante aeriene pentru pietoni, vitrine strălucitoare...”

„Elevii sovietici visează. Visurile pornesc în zborul lor avîntat de pe grandiosul piedestal al realității zilelor noastre. Visează cu ochii larg deschiși la un viitor pe care-l vor construi și în care vor trăi. Viitorul acesta este obiectul discuțiilor pasionante din noua clădire a Kremlinului, acolo unde părinții lor dezbat destinele comuniste ale Patriei sovietice.

Iulia Scutaru

Haralamb Zincă

„Comuniștii au intrat în istoria omenirii ca cea mai măreață forță constructivă, ca forța care transformă și înnoiește lumea”. Cuvintele acestea rostite de N. S. Hrușciiov de la tribuna celui de al XXII-lea Congres al P.C.U.S. mi-au amintit de comuniștii de pe crucișătorul „Aurora”; de cei care au pășit în fruntea asaltului Palatului de Iarnă; de generațiile lui Pavel Korceaghin și Zoiei Kosmodemianskaia; de generațiile Valentiniei Gaganova și ale lui Iuri Gagarin; mi-au amintit de drumul dramatic, dar glorios, al primii revoluții proletare. În toate împrejurările, comuniștii au fost în primele rînduri, în linia întâia a veacului nostru atît de unic și de măreț prin țelurile sale.

Am trăit multă vreme în Uniunea Sovietică. Cinci ani dintre care aproape doi petrecuți în rîndurile Armatei Sovietice. Și deși nu sînt chiar atît de bătrîn, am apucat să văd multe. Printre altele, și prima zi de război, dar și ultima. Îmi amintesc cu emoție de tovarășii mei de arme, comuniștii Fatihov, Lavruhin, Emelianov; de ziarul unității noastre „Za Pobedu”, de lozincă însuflețitoare a frontului: „În primele rînduri — comuniștii”. Îmi amintesc că în tranșee, de la o bătălie la alta, viața de partid își urma cursul normal. Îi vedeam pe comuniști cum se adunau în bordeiul secretarului de organizație și-mi părea rău că nu sînt și eu printre ei. Acolo, în adunări, luau în discuție fie cereurile de primire în partid, fie sarcinile politice din cadrul viitoarelor misiuni militare. Uneori, adunările erau întrerupte de cite un atac al inamicului; dar reîncepeau imediat după respingerea atacului. În asemenea împrejurări, secretarul făcea din nou apelul trecînd în dreptul unor nume: „Căzut la datorie”. Unii soldați deveneau membri ai P.C.U.S., iar a doua zi cădeau eroic în luptă cu inamicul. Nu pot să uit că multe cereri glăsuiau astfel: „Dacă voi muri apărîndu-mi patria socialistă, atunci vreau să mor ca membru al Partidului Comunist”. Da, în zilele acelea mi-a fost dat să văd multe carnete roșii străpunse de gloanțe ori de schije. Aparțineau acelor care „au intrat în istorie ca o măreață forță constructivă”.

Undeva, pe front, a căzut eroic luptînd împotriva cotropitorilor hitleriști un comunist — Piotr Nikiforovici Hvanovski. Fusesse unul dintre constructorii Dneprogheșului. Organizația de bază a acestui mare șantier al Uniunii Sovietice l-a primit în rîndurile P.C.U.S.-ului. Cererea sa se mai păstrează și astăzi. Printre altele, mina constructorului scrisese: „Visul meu cel mare este să apuc acele timpuri cînd comunismul va fi construit. Sînt convins că timpurile acestea nu sînt prea depărtate. Dacă însă dușmanii — fie cei dinăuntru, fie cei din afară — vor îndrăzni să atace patria noastră, țară a libertății și a muncii, atunci, fără să șovăi, îmi voi da și viața pentru cauza poporului, astfel încît copiii mei, cît și cei ai poporului meu să poată trăi în comunism”.

Nu știu pe unde se găsesc acum copiii lui Piotr Hvanovski. Știu însă că toți copiii de astăzi ai poporului sovietic vor apuca să trăiască în comunism. O proclamă solemn Programul Partidului lui Lenin. O proclamă solemn lucrările celui de al XXII-lea Congres al P.C.U.S.

În toamna anului trecut am revăzut: după aproape 17 ani, Uzbekistanul sovietic. În vizitele mele am auzit de multe ori pronunțîndu-se un nume cu o rezonanță ciudată pentru auzul unui european — Hamrakul Tursunkulov. Am întrebato atunci cine e. Un poet uzbec mi-a schițat în cîteva cuvinte portretul unui bătrîn comunist. Tursunkulov poartă pe piept trei stele de aur, de trei ori i s-a decernat titlul de Erou al Muncii Socialiste. Numele său este legat de înflorirea socialistă a Uzbekistanului. A fost și este unul dintre cei care, fără să pregete, s-a aflat în linia întâia a veacului nostru, devenind alături de tovarășii săi de luptă: „o forță care transformă și reinnoiește lumea”. Fostul iobag a trecut de partea revoluției proletare, a luptat cu arma-n mînă împotriva beilor și a basmacilor contrarevoluționari. Mai tîrziu, comunistul Tursunkulov a fost unul dintre întemeietorii primelor colhozuri din Uzbekistan. Și astăzi el se găsește în fruntea aceluiași colhoz. Activitatea sa se remarcă printr-un continuu spirit inovator. De aici și cele trei stele de aur.

Și iată că zilele trecute răsfoind „Izvestia”, m-am întîlnit din nou cu numele lui Hamrakul Tursunkulov. Am aflat astfel că Eroul Muncii Socialiste din Uzbekistan se numără printre delegații la cel de al XXII-lea Congres al P.C.U.S. și m-am bucurat. Ba mai mult: am închis ochii și, într-o clipă de visare, mi l-am închipuit ridicînd mina și vîtînd Programul construirii comunismului, al transformării și reinnoirii lumii.

A fi comunist și a te afla mereu în linia întâia a veacului nostru înseamnă a te dăru muncii, înfăptuirii celor cinci țeluri enunțate de Program: Pace, Muncă, Libertate, Egalitate, Fericire. În acest sens, foarte grăitoare mi se pare a fi pilda fostului combatant Vasili Mihailovici Turkin, care, după război s-a întors acasă cu o gravă invaliditate la picioare: își tira trupul în cirje. I s-a propus o muncă ușoară — conducerea unei cantine. Turkin a refuzat. Fusesse cîndva un tractorist vestit și simțea că mai poate fi de folos colectivității în care trăia. Din motive lesne de înțeles, tovarășii săi au refuzat să-i îndeplinească dorința. Totuși, Turkin nu s-a dat bătut. Cu o adevărată răbdare de fier s-a apucat să-și făurească din piese vechi și abandonate un tractor. În cele din urmă, a izbutit să realizeze un tractor destul de bun. Dar nu și-a rezumat activitatea doar la montarea tractorului. Visa să-l conducă și nu s-a lăsat pînă cînd nu s-a văzut din nou la volan. Voința lui de comunist a triumfat. Vasili Turkin a reîntors astfel în rîndurile constructorilor comunismului și, cuînd, faptele sale de muncă au devenit cunoscute în întreaga Uniune. Pentru meritele sale deosebite în organizarea întrecerilor socialiste și pentru rezultatele dobîndite în muncă, comunistului Vasili Turkin i s-a acordat înaltul titlu de Erou al Muncii Socialiste.

Da, prin întreaga lor comportare în producție, în viața socială și personală, comuniștii sovietici ne oferă un înalt model de luptă, căci lor le-a revenit măreața misiune de a fi pionierii transformării și reinnoirii lumii, pionierii construcției comuniste. În istoria omenirii va consemna pentru totdeauna acest adevăr intangibil.

Amintiri din Moscova
Gravură în lemn de Gy Szabó Béla

MOSCOVA

Colindând teatrele

Când ai văzut treizeci de spectacole într-o lună, când aproape în fiecare dimineață te-ai întâlnit cu regizori, actori, scenografi și ai asistat la repetiții sau ai vizitat atelierele unui teatru, este destul de greu să te decizi ce să așterni în primul rând pe hirtie.

De aceea s-ar putea ca gândurile mele să nu aibă o continuitate riguroasă, ci să facă mici salturi, trecând de la o amintire la alta fără o legătură prea strânsă.

Am mai spus asta, cu altă ocazie, în coloanele „Contemporanului”: unul din lucrurile care impresionează cel mai mult pe un om de specialitate în U.R.S.S. este diversitatea de stiluri, în cadrul aceleiași metode.

Și nu teoretic, ci practic. Faptul că numai în Moscova, de pildă, aceeași piesă este montată de două sau chiar mai multe teatre, care fără a trăda întru nimic gândurile și intențiile autorului, dau spectacole cu totul și cu totul deosebite ca formă și ca mijloace de expresie, dovedește nu numai maturitatea de gândire, spirit de competiție creator, ci și faptul că fiecare colectiv și-a dobândit o personalitate distinctă, bine conturată, precisă, într-un cuvânt, folosind o expresie ce circulă mult și la noi, și-a dobândit un profil.

Spectatorii bucureșteni au avut ocazia să se convingă de acest lucru asistând la spectacolele atât de diferite cu „Poveste din Irkutsk” de Arbuzov, în montarea Teatrului Vahtangov și în cea a lui Ohlopkov de la Teatrul Maiakovski.

În timpul șederii noastre la Moscova vizionarea dramei lui Stein „Occidentul” ne-a oferit un prilej asemănător.

Desigur, nu numai în felul acesta îți dai seama de diversitatea de stiluri, de deosebirile ce există între felul cum „fac teatru” Zavodski sau Ohlopkov, Efremov (conducătorul artistic al Teatrului-studio „Sovremennik”) sau Akimov, Tovstonogov sau cei de la Teatrul Mic, M.H.A.T.-ul sau Teatrul Armatei Sovietice din Moscova.

Să luăm ultimul exemplu. Conceput monumental, cu o sală imensă și o scenă de dimensiuni uriașe, Teatrul Armatei Sovietice prezintă spectacole cu mari desfășurări de mase, cu montări spectaculoase, ce folosesc la maximum toate elementele tehnicii scenice de care de altfel respectivul teatru dispune din plin.

Ceea ce-i interesant, însă, nu-i atât tehnica, ci faptul că profilul de teatru popular, în care imaginea vizuală, efectul și desfășurarea amplă sînt mijloace foarte importante de subliniere a ideilor unor teatre contemporane sau clasice, solicită folosirea acestei tehnici atât de perfecționate. Un exemplu, printre multe altele, care dovedește că în teatrul sovietic concepția determină întotdeauna formele de expresie ale spectacolului respectiv.

Dezbaterea ideilor viitoarelor spectacole, ale viitorului repertoriu, ale tuturor problemelor vieții unui teatru devine din ce în ce mai mult apănajul întregului colectiv.

Gîndindu-mă la Teatrul-studio „Sovremennik”, nu pot să nu-l dau ca exemplu în acest sens. Împreună cu colegul meu, Dimiu, am stat de vorbă cu cei care răspund de destinele acestui teatru: colectivul. Nu-i o vorbă, ci o realitate. Desigur teatru are director, administrator, regizor principal etc. Dar atunci când e vorba de a afla gândurile, intențiile, proiectele de repertoriu, metodele de lucru etc., ori care dintre actorii studioului te lămurească felul de lucru ca și conducătorul artistic. Și asta nu pentru că li s-ar fi comunicat și lor anumite lucruri, ci pentru că toți participă activ și cu deosebit interes la elaborarea și discutarea liniei teatrului.

Desigur n-am epuizat aproape nimic din multele amintiri pe care mi le-a lăsat o lună de peregrinări prin teatrele sovietice.

Probabil că multe din cele spuse de mine le cunoașteți oarecum și dv. Bucuria de a le putea vedea „în direct”, ca să folosim o expresie din televiziune, te obligă însă să-ți împărtășești gândurile și amintirile, impresiile și constatările. Și așa cred că e bine.

Lucian Giurchescu

ALMA-ATA

Acolo unde a fost zero...

Alma-Ata este un oraș plantat într-o grădină. Când am aterizat pe aeroportul capitalei kazahe, după o noapte de zbor cu „IL-18” de la Moscova pînă aproape de pămînturile Chinei, ne-a întâmpinat un soare alb strălucitor, precum reflectoarele într-un imens studio de televiziune. Căldura — nu ca la București și nu ca la Moscova, cum o lăsasem dulce cu o seară înainte — este densă, apăsătoare, grea. Ea vine de departe și de demult din pusturile, astăzi în drum spre îmblinzire și se așează greu deasupra orașului. Ea lovește și apasă. Cît poate. Dar cît poate? Dar cît mai poate? Pentru că Alma-Ata a fost, prin truda oamenilor, plantată într-o grădină. Am văzut în drumurile noastre mulți copaci și multe grădini și multe parcuri și multe păduri născute din piatră și voință. Dar nici odată n-am întâlnit — atât de semnificativ pentru puterea revoluției socialiste de a se ridica împotriva răului naturii, precum eroii antichității împotriva destinului tragic — un oraș plantat literalmente și fără metaforă — într-o grădină.

Alma-Ata este un oraș plantat în civilizație socialistă. Cine a umblat — o putem face lesne cu gîndul — pe străzile (dacă au fost străzi) orașului înainte de Revoluție și s-ar întoarce astăzi, după o posibilă absență de aproape o jumătate de veac, ar avea senzația că lăsînd în amintire un sat dă peste o metropolă albă înzăpezită de comuniști în nimic. Nu este epoca zborului de la Pămînt la stele, vremea zborului de la colibă la bloc?

Timpurile țarismului păstraseră Alma-Ata în situația unui tirg asiatic pentru negustorie de lipscani și ateliere meșteșugărești de reparat căruțele: „Capitala” era un Darabani al Kazahstanului (știți că teritoriul republicii este mare cît toate țările Europei Occidentale luate la un loc?). Am văzut acum, în 1961, cînd Republica împlinea 40 de ani de viață și se pregătea pentru Congresul P.C.U.S. — fabrici de metalurgie, utilitate cu mecanismele cele mai moderne, am trecut printr-o întreprindere textilă cu războaie la cel mai înalt nivel, am cercetat combinatul de carne unde fiil păstorilor de ieri pregăteau, în halat alb și lingă laborator, conserve pentru cîteva zeci de milioane de oameni. Unde-s aulele mizerie de odinioară? Prin hotărîrea Revoluției din Octombrie, ele au

fost înlocuite cu linii automate și chimice.

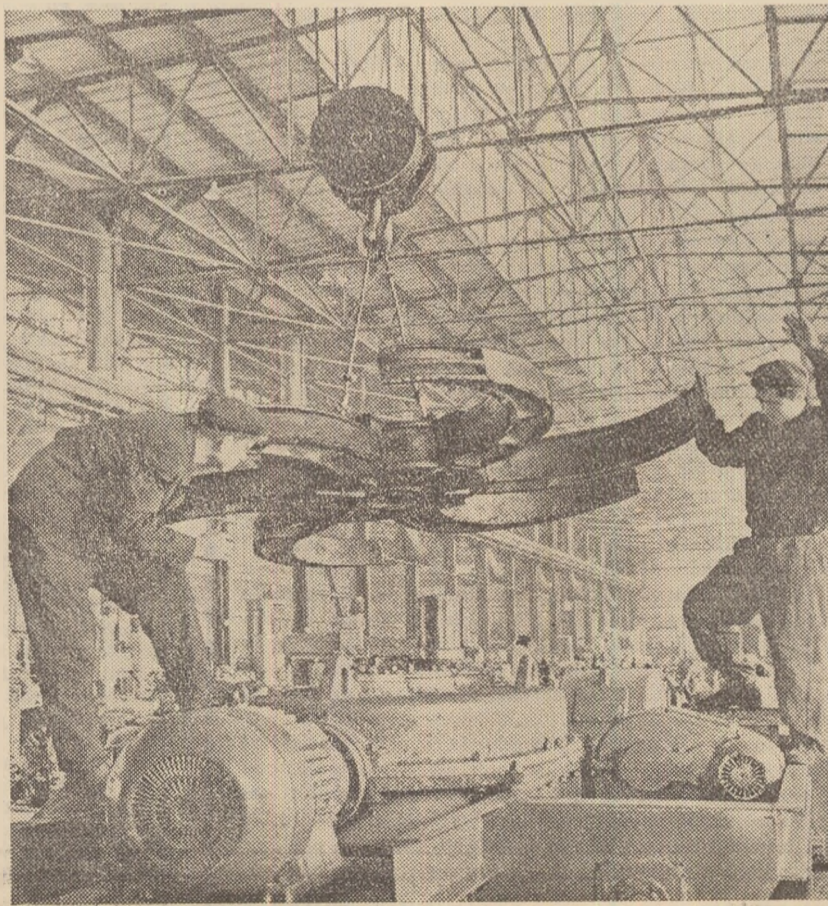
Alma-Ata este un oraș plantat în cultură. Plantat adînc și pe tot întinsul său și arătînd ca și cum ar fi avut 500 de ani de universitate și filozofie tar — ca tradiție — un cîntăreț, pe Djambul Djabaev umblînd, cu lăuta și versul improvizat, din loc în loc și din colibă în cort, prin pusturi. Niciunde, în toate așezările pe care le-am cunoscut în Țara Sovietelor, nu mi-a apărut mai cutremurător acest salt, săvîrșit prin efort supraomnesc, de la aproape zero cultural la o știință, o literatură și o artă în fața căreia, venind aici din Occidentul vechi, doctorii de la Cambridge trebuie să-și plece smerit capul.

Analfabetismul populației în proporție de 70 la sută (vezi coloniile de oriunde și oricînd) a dispărut fiind înlocuit cu știința de carte pătrunsă pînă la ultimul crescător de vite.

Zero focare de învățămînt superior a fost înlocuit cu 50 școli de cultură generală și 12 institute universitare: Universitatea „Kirov” cu 6 facultăți, Conservatorul de stat cu 5 facultăți, Institutul agronomic cu 6 facultăți, Institutul de mine cu 3 facultăți...

Zero focare de știință înaltă și arte a dispărut, lăsînd loc unei Academii de științe, cuprinzînd 110 savanți și cercetători, unei biblioteci cu 1 milion și jumătate de volume, unei Filarmonici (Beethoven în Kazahstan!) și la 4 teatre de proză, operă și balet (Shakespeare, acolo unde își cînta Djambul durerea pusturilor).

Al. Mirodan

Intr-un atelier al uzinei constructoare de mașini din Novaia Karaganda (Kazahstan)

meri
SOV

MOSCOVA

Răspunzînd unei Uniunea Sovietică poeziei. E o săptămîni o elevație celestă, un entuziastă de vis și ta fiecare poet e să de naștere ar cădea zile, e privit ca un mii de oameni, ca cală, înaripată, dră taturor și frumuseț

În săli publice, în te, poezii recită ver pe deasupra a mii parcă glasuri și cî ele, tot ce le face fără grai, le spune poetul.

Numele poezilor sute de mii de citi tifică în figura un părul blond răvășit care declamă pe su o poezie de slavă.

În ziua de 9 octo minii. Manifestările zile de exuberanță pînă la paroxism sfîrșit.

Sînt poftit să au cu cititorii în mar rilor de pe strada festație, strada ace Acum însă, mult trotuarul e blocat. ghesuții unul în al avînd o mișcare l librării. Și doar a 15-20 de metri. P proră, și încep a în două, masa miș oprit pe loc, mă braț, ca un nauf Strînse de cei din urma mea. Le adu nile și iarăși m mea nu pare str mulți fac la fel. masă vie se apro trinele largi ale l filtrăm, apar adem radis promis.

Ajuns astfel, cu unde, ca urmare a cei asediați înăun poezii, care mă e directorului libră

Dar asta e doar de-acum încolo v salonul central a limita masei de a aici avea degaja aiici pereții încăpî îndesată de oame și Irina, un ghid cale înainte și m

diiane ietice

Clocotul vulcanic al poeziei

de spirit generale, în
instituit o săptămână a
în care viața cunoaște
an sublim, o dezlănțuire
eie. În săptămâna aceas-
torit de parcă ziua lui
vreuna din aceste șapte
mător de cuvânt a miș și
al ce dă expresie muzi-
lei, visului, năzuințelor
leții pentru toți.
buri, în librării, în pie-
Glasurile lor se înalță
capete, care-și ascultă
interioare. Tot ce simt
ria vieții, dar a rămas
m divinător extraordinar,

cu noscuși și iubiți de
spătă un chip, se iden-
cu ochi albaștri, cu
vint, cu brațul nervos,
statuii lui Maiakovski,

de e închiderea săptă-
par domolite de șase
din contra, stimulate
ea că se apropie de

o întâlnire a poezilor
rărie a Uniunii scriito-
Și fără această mani-
un fluviu de oameni.
de de fațada librăriei,
eni, mulțime, stau în-
întreagă această masă
ondulatoare spre ușile
otuarul are o lățime de
un umăr înainte, ca o
pșet, despiciind o clipă
de oameni. Citeodată,
întinzând înainte și un
care vrea să înoate.
hainele rămân parcă în
trup cu amândouă mii-
o înainte. Comportarea
i revoltătoare. Cei mai
a doar, toată această
set-încet de intrare. Vi-
i, pe lângă care ne în-
re ca un etalaj de pa-

cu vai, pînă la ușă
omunicări telefonice cu
primește un grup de
în biroul lăaturalnic al

etapă. Greul atacului
vorba să ajungem în
iei. Dacă în stradă,
eva elastică și, la ne-
trotuar, pe caldarim,
m cu rigiditate captura
însă ajutoare. Tovară-
nal, alți cîțiva îmi taie
după ei, de mină ca

pe-un copil, ca să pot și eu înainta și să nu
mă pierd în mulțimea care se strînge tot mai
densă. În jurul nostru capete, multe capete,
singurele care se diferențiază pe deasupra, ca
pe-o mișcătoare platformă neagră. Capetele sînt
ridicate în sus, gîturile întinse, de parcă altfel,
fiecare s-ar îneca. Se întind, unul mai sus
decît celălalt, ca să poată vedea ceva pe deasu-
pra celor din față. Sînt mii de tineri. Li-s chi-
purile iluminate, averse, curioase.

De la un timp încep să strige, să ceară ceva,
aruncînd cuvinte pe care nu le înțeleg. Este
evident însă că cer ceva, cu strășnicie, impe-
rios. Vor să audă poeți recitînd.

Cîțiva poeți tineri se aranjează la o masă
lungă, la care semnează autografe. Dar organi-
zarea în liniște, nu răspunde clocotului mani-
festației în realitate. Poeții sînt ridicați pe sus
de la masa lor, și săltați, pe rînd, pe-un scaun
adus ca de vînt pe deasupra mulțimii și așezat
parcă pe umerii asistenței. Strigăte, liniște,
aplauze, entuziasm; un tînăr cu niște foi în
mină e ridicat pe sus, săltat ca într-un ritual.
Mîinile lui se zbat ca într-un acces de spaimă.

E unul dintre poeții ce; mai iubiți de cititori.

Alte cuvinte sonore, alinate, bat alt ritm.
Iarăși tăcere pioasă. Iar aplauze și chemări.
Mulțimea strigă numele preferate ca la un ca-
talog nevăzut, și apoi se liniștește cînd apare
cel chemat. Iarăși văd o mină ce se agită, o
frunte largă ridicîndu-se, o mină aranjînd un
păr rebel.

Minunat popor acel ce se poate înflăcăra
atît de farmecul poeziei!

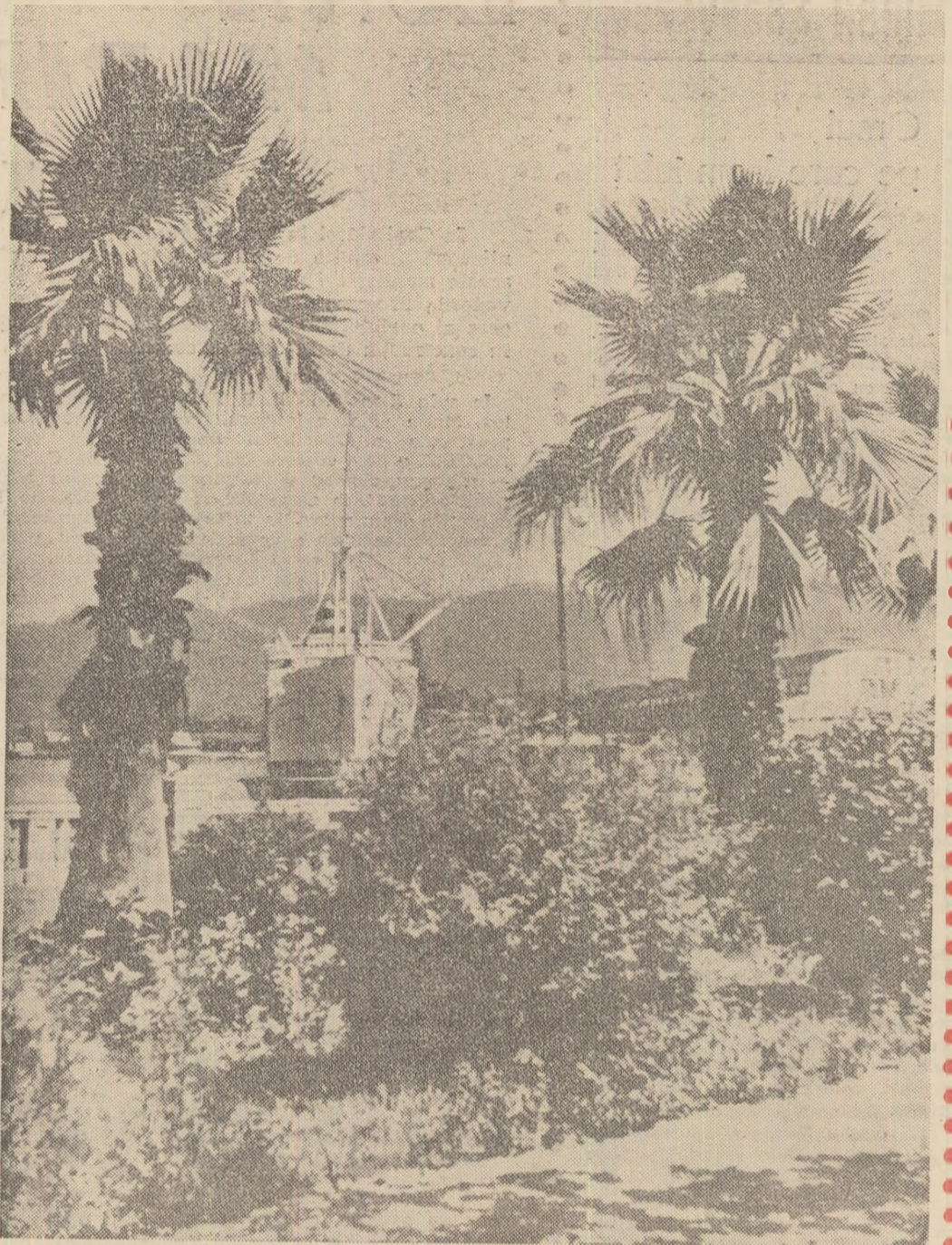
Îmi vine în minte ceva ce văzusem cu cîteva
zile doar înainte în casa memorială a lui Maia-
kovski: într-o vitrină, un volum din versurile
lui, în ediție populară, cu foile găurite, zdren-
țuit de un glonte și alături coperta însingerată.
Îl purta la atac un soldat sovietic, la buzuna-
rul stîng de pe inimă, ca pe-o pavăză. Un glon-
te îl nimerise trecînd prin foi.

Înțeleg acolo, în librăria Uniunii scriitorilor
sovietici, în vacarmul mulțimii, și poezia lui
Maiakovski, și ceea ce a însemnat ea pentru
soldatul acela și alții ca el, în focul bătăliei.
Moartea ostașului trebuie să fi fost ca o înăl-
țare, ca zborul unui nemaipomenit elan.

Am înfruntat și eu acea mulțime dezlănțui-
tă cu un salut din partea poezilor romîni, că-
rora le transmit, acum, aici, omagiul viu al
acelui ocean de oameni care au aclamat cu pu-
tere de uragan, mesajul. Omagiul îl transmit
eu, dar vioiciunea aprigă, entuziasmul fără
marginii al acelor tineri îndrăgostiți de poezie,
mi-i cu neputință să-l exprim, să-l aduc în
dimensiunile lui de clocot vulcanic.

Programul zilei, ca un program sever de
școală, mi-a impus să mă smulg cu regret din
aceea mulțime de amorozi ai poeziei. Și iar am
fost turtit și tras pur și simplu în stradă unde
de abia am putut să-mi reiau forma mea fi-
rească de om normal, cu umeri, cu piept, cu
brațe...

Demostene Botez

In portul Batumi

Amintire gruzină

Batumi... Se lasă seara peste țărmlul pe care
vin să se piardă măruntele valuri ale unei mări
neobișnuit de calme. Pietrele lustruite cu meș-
teșugărească migală de polizorul lichid al taia-
zurilor, lasă miinii o senzație dulce, catifelată.

Acolo unde se termină pietrele, se înalță clă-
direa unui teatru. Un teatru în aer liber, mai
bine zis în aer pe jumătate liber: patru pereți,
fără acoperiș. La nevoie, se poate întinde de-
asupra o prelată. Pe scenă, grupurile artistice
ale pionierilor din Batumi oferă prietenilor ro-
mîni un spectacol de cîntece și dansuri popu-
lare.

Ne ocupăm locurile, zîmbînd îngăduitor, ca
întotdeauna cînd asistăm la o producție a unor
artiști-copii. Ne pregătim să exclamăm: vai,
ce drăguți sînt! Ce delicioasă stîngăcie!

Spectacolul începe. Zimbelele se păstrează,
dar îngăduința a făcut loc admirației uimite.
Exclamații se scot, dar ca să sublinieze nu stîngă-
cia, ci măiestria interpreților.

Căci zece minute sînt deajuns ca să ne lă-
murim definitiv: aici avem de a face nu cu
niște copii care se joacă, ci cu niște mari ar-
tiști. Niște mari artiști a căror vîrstă variază
între 5 și 10 ani.

Și este nevoie să faci un efort pentru a rea-
liza că melodioasa tînguire a fecioarei care își
așteaptă iubitul plecat în război, este cîntată
nu de o tînără, nu de o adolescentă, ci de o
fetiță care, în cel mai bun caz, e în clasa a II-a
elementară.

Este nevoie să faci un efort pentru a realiza
că flăcăii care execută pașii marșlali sau „poan-
tele” grațioase ale baletului gruzin, sînt la
vîrsta cînd șotronul și zmeul constituie distrac-
țiile favorite.

Un „solist”... Nu, ce rost au aci ghilimelele?
Un solist, ale cărui picioare croșetează cu o
uimitoare rapiditate arabescurile delicate ale
dansului, pare să păstreze încă pe buze urmele
laptelui matern. Pe fața lui cit un pumn, se

poate citi și seriozitate dar și degajare, într-un
amestec propriu numai artistului consumat.
Cînd a învățat să danseze? Cu siguranță, îna-
inte de a învăța să meargă!

Privesc mica scenă a micului teatru din mi-
cul Batumi și îmi amintesc de o altă seară. O
seară trăită cu un an înainte și în care toate
erau mari: scena, teatrul, orașul. În urlașă
sală „Alhambra” din Paris, mii de spectatori
ovaționau și bisau fiecare număr prezentat de
Ansamblul de cîntece și dansuri populare din
Republica Sovietică Socialistă Gruzină. Răsfă-
țatul public parizian își lăsase parcă la garde-
robă toată blazarea și își înroșea palmele aplau-
dînd la nesfîrșit pe solii artei caucaziene.

...Așa cum acum îl aclamăm noi pe miniatu-
ralii lor concetățeni din Batumi. Între cele două
colective, există diferența unei generații. Dar
trupurile mărunte ale copiilor din Batumi, ca
și cele adulte ale artiștilor care vrăjiseră Pa-
risul, închid în ele același imens talent, același
dynamism nestăpînit, aceeași bucurie de viață.

Ce vor deveni acești copii peste 10—15 ani?
Ingineri, medici, profesori, muncitori, inova-
tori, cosmonauți... Dar oricare dintre ei ar
putea ajunge artist. De altfel, de ce această în-
vechită alternativă? Ei vor trăi în comunism
și vor putea fi ingineri și cîntăreți, medici și
dansatori, cosmonauți și artiști.

E seară tirziu cînd părăsim Batumi. Frunzele
generoase ale palmierilor s-au ascuns sus, în
cuiburile de întuneric de deasupra lămpilor cu
neon. De acolo ne trimit foșnetul lor cald pe
care-l acompaniază murmurul peste-tot-prezen-
tei mării.

Vasul se îndepărtează încet. S-a comunicat
probabil și mașinilor regretul cu care ne des-
părțim de fermecătorul orașel gruzin. În noap-
tea maritimă care ne impresionează, el rămîne
punct luminos. Așa va licări și în amintirea
noastră.

Nicolae Minei

Mihail Sadoveanu

Omul
pe care l-am iubit

În telegrama adresată Uniunii Scriitorilor din R.P.R., marile prozator sovietic Mihail Șolohov scrie:

Literatura mondială a avut de suferit o uriașă pierdere. Deplîng împreună cu compatrioții defunctului Sadoveanu, cititorii români, pierderea acestui om pe care l-am iubit, a cărui operă mi-a fost atât de dragă.

Mihail Șolohov

În amintirea
unui mare
prieten

Telegraful ne-a adus o veste tristă — academișianul Mihail Sadoveanu, marele clasic al literaturii române, laureat al Premiului internațional Lenin „Pentru întărirea păcii între popoare”, a decedat în al 81-lea an de viață.

În prefața la operele alese traduse în limba rusă, îl comparăm pe Mihail Sadoveanu cu un viteaz din vechile balade populare. Comparația s-a născut chiar în primele zile ale cunoștinței noastre, în minunatul oraș București, acum nouă ani. Ea nu mă părăsește nici acum, cînd Mihail Sadoveanu nu mai este printre cei vii.

L-am iubit fierbinte, așa cum l-am iubit mulți oameni sovietici. L-am iubit pentru operele lui pline de delicatețe față de oameni simpli ai României. Cărțile lui relevă excepționalul talent al scriitorului care a sorbit din înțelepciunea poporului său, din lirica lui Eminescu și umorul lui Caragiale. Și a făcut acest lucru într-o manieră originală, proprie numai lui Sadoveanu. A fost un mare scriitor, din cărțile căruia orice om poate desprinde idei mărețe, sentimente înalte.

Sadoveanu a fost un mare prieten al Uniunii Sovietice și înfăptuirile ce el erau pentru noi, oamenii sovietici, deosebit de plăcute. Am simțit întotdeauna îndreptată spre noi căldura ochilor lui albaștri-cenușii.

Sadoveanu a plecat dintre noi potrivit legilor necruțătoare ale firii. Și potrivit legilor vieții, el va rămîne printre noi, printre toți cei vii, care construiesc o viață nouă, plină de încredere în viitorul luminos al omenirii — așa cum a fost neobositul luptător Mihail Sadoveanu.

Gheorghe Gulia

LUNA MARII PRIETENII

În București și în țară

În Capitală și în toate regiunile țării se desfășoară bogate manifestări prilejite de Luna prieteniei romîno-sovietice. Printre aceste manifestări un loc deosebit îl ocupă expunerile despre prevederile Programului P.C.U.S. adoptat de cel de-al XXII-lea Congres al partidului, despre marile înfăptuiri ale oamenilor sovietici în construcția desfășurată a comunismului.

În sala Ateneului R. P. Romîne, tov. Marin Florea Ionescu, vicepreședinte al Consiliului general A.R.L.U.S. a ținut conferința „P.C.U.S. — rațiunea, cinstea și conștiința epocii noastre”. În Capitală, au mai avut loc expunerile „Un mare program de construire a comunismului în U.R.S.S.”, „Crearea și dezvoltarea bazei tehnice-materiale a comunismului în Uniunea Sovietică”, simpozionul „Realizări ale economiei sovietice în anii septenului” — cu prilejul căruia au vorbit tov. Virgil Actarian, adjunct al Ministrului Metalurgiei și Construcțiilor de Mașini, Simion Ștefan, secretar general în Ministerul Industriei Ușoare, Eugen Barad, director general adjunct al direcției Centrale de Statistică de pe lângă Consiliul de Miniștri. Perspectivele mărețe deschise de prevederile Programului P.C.U.S. au fost prezentate și în expunerile făcute la Cluj, în cadrul simpozionului „Manifestul comunist al epocii contemporane” unde au vorbit prof. univ. Al. Domșa, rectorul Institutului Politehnic, prof. univ. Eugen Pora, decanul Facultății de Științe Naturale, și conf. univ. Dezideriu Maroszi. O conferință cu aceeași temă a ținut la Casa prieteniei din Iași, tov. Ion Niculi, președintele Consiliului regional A.R.L.U.S. La Constanța economistul Paraschiv Vagu a ținut conferința „U.R.S.S. creează forțele de producție ale comunismului”.

Realizările științei și tehnicii sovietice, istoricelor succese în cucerirea spațiului cosmic le sînt dedicate de asemenea numeroase manifestări A.R.L.U.S. Astfel, ing. Mihail Radu Constantinescu, director în Comitetul de Stat al Planificării, a conferențiat în Capitală despre „Realizări și perspective în cucerirea spațiului cosmic de către omul sovietic”. La Ploiești, acad. prof. Eugen Macovschi a vorbit despre „Realizări sovietice în biologia cosmică” iar conf. univ. Aurel Pirvu a ținut la Cimpina conferința „U.R.S.S. dezvăluie tainele Cosmosului”.

Aceeași temă a format și obiectul unui concurs organizat la Casa prieteniei romîno-sovietice din Capitală, la care au luat parte elevii din ultimele clase ale școlilor medii. „Știința și tehnica sovietică pe primul loc în lume” este titlul unei conferințe ținute de conf. univ. Nicolae Dănilă la Clubul C.F.R. Grivița Roșie din Capitală. Prof. dr. C-tin Rașega, protector al Universității C. I. Parhon, a vorbit la clubul uzinelor „1 Mai” din Ploiești despre „Rolul științei în construcția societății comuniste”. La Timișoara, în cadrul unui simpozion organizat la Casa prieteniei romîno-sovietice s-a prezentat „Ce e nou în știința și tehnica sovietică”. În regiunea Hunedoara au avut loc 40 de manifestări despre realizările științei și

tehnicii sovietice la care au luat parte peste 5.000 de oameni ai muncii.

În Capitală au avut loc zilele acestea mai multe expuneri cu temele „Măsurile luate de U.R.S.S. pentru asigurarea păcii în lume”, „Poziția fermă a Uniunii Sovietice pentru dezarmarea totală și generală” ș.a. În regiunea Suceava au avut loc pînă acum 75 de conferințe și simpozioane pe această temă.

La casele de cultură și în cluburi, la Casele prieteniei romîno-sovietice și în alte săli publice, au loc în această perioadă și tradiționalele manifestări literare și artistice consacrate prieteniei romîno-sovietice. Iată cîteva din acțiunile desfășurate zilele acestea în București: seriile literare „Eroi ai muncii comuniste oglindii în literatura sovietică” și „Cărți noi apărute în cinstea Lunii prieteniei”, o seară de proză și poezie „Poezii noastre cîntă prietenia romîno-sovietică”, organizată cu concursul scriitorilor Veronice Porumbacu, Cicerone Theodorescu, Victor Tulbure, Dan Deșliu, Radu Boureanu, Eugen Frunză, Toma George Maiorescu, Mihai Dragomir, Ion Bănuță ș.a., un recital de poezie „Pagini alese ale poezilor ro-

mini și sovietici”, organizat la Casa prieteniei din Capitală cu participarea unor cunoscuți actori ai Teatrului Național „I. L. Caragiale”, o seară literar-cinematografică „Time-retul sovietic, constructor al comunismului”, o seară teatrală „Teatrul sovietic contemporan” ș.a.

Scriitorii Mihai Dragomir și Fănuș Neagu au prezentat la Galați și Focșani expuneri despre „Doi titani ai literaturii — Vladimir Maiakovski și Mihail Șolohov”. Toma George Maiorescu a vorbit la Oradea despre întîlnirea sa cu cosmonautul sovietic Gherman Titov; lector univ. Tatiana Nicolescu a făcut o expunere la Craiova despre „Influența literaturii sovietice în dezvoltarea literaturii noastre realist-socialiste”. La Iași au ținut recent conferințe scriitorii Eusebiu Camilar („Gorki, înțeleptul realismului socialist în literatură”) și Eugen Barbu.

Conferințe cu temele „Am văzut U.R.S.S. în anul 1961”, „Am văzut țara constructorilor comunismului” au loc în multe localități din țară. Sînt organizate de asemenea, cu ajutorul celor care au vizitat U.R.S.S. sau și-au făcut studiile în instituțiile sovietice de învățămînt superior, prezentări ale unor orașe și regiuni sovietice.

Trebuie să amintim în sfîrșit însușirile serbări ale prieteniei, intrate în tradiția fiecărei Lunii a prieteniei romîno-sovietice. Ele au avut loc în regiunile Banat, Oltenia, Maramureș, Cluj (Bistrița și Dej) ș.a.

Actualitatea științifică

Bagajul cosmonautului

Armura cavalerilor Cosmosului: un coif cu vizieră de sticlă, mănuși cu inele metalice, un costum de protecție de culoare portocalie... Costumul special și bagajul cosmonautului le-am mai văzut în fotografii și cronici cinematografice. Acuma însă, ele pot fi studiate mai îndeaproape și chiar pipăite. În pavilionul „Știință”, de la Expoziția realizărilor economiei naționale a U.R.S.S., a fost de curînd expus întregul echipament al cavalerilor veacului astral.

Iată la un stand tabloul de comandă al navei „Vostok-2”. Un sistem de semnalizare bine gîndit și pîrghia pentru comanda manuală a navei cosmice. Un ceas înregistrator, care seamănă cu vitezometrul la automobile. Un ceasornic. Scala umidității aerului și radiației. Alte cîteva zeci de butoane și pîrghii. Iată și un glob. În timpul zborului, îl execută mișcări complicate. Iar indicatorul fixat deasupra lui, arată cosmonautului Titov în fiecare clipă deasupra cărei regiuni de pe Pămînt se află.

Prînzul cosmic. Ce gust o fi avînd?... Un bidon din material plastic cu inscripția: „A se umple cu apă înainte de start”. Cîteva tuburi moi. Etichetele lipite pe ele indică: „Piure de carne”. „Sos de coacăze”. „Cafea”.

Cosmonautul și-a cîștigat în mod cinstit „pîinea cosmică”. Pe un alt stand sînt expuse fotocopii ale fișelor din jurnalul de bord: însemnări făcute în grabă, dar cîtefe. Raportul, observațiile asupra temperaturii etc. Separat sînt prezentate fotografiile în culori ale Pămîntului, făcute de la o înălțime uriașă.

Oamenii au meditat îndelung la problema readucerii pe Pămînt a cosmonautului, viu și nevătămat. Expoziția prezintă cabina-container în care au călătorit exploratoarele traseului cosmic — Belka și Strelka. Diagrame și scheme indică drumul parcurs de cosmonaut și aterizarea uimitor de precisă... Și dacă s-ar fi abătut de la acest traseu? S-a ținut seamă și de acest „dacă”. Într-un coșuleț special, aflat sub fotoliul cosmonautului se află așa numitul „N.A.Z.” — rezervele terestre în caz de avarie. Să admitem că nava cosmică s-ar fi abătut din drumul ei. În acest caz ar fi intrat în funcțiune

sistemul de catapultare. Împreună cu cosmonautul ar fi coborît cu parașuta coșul insubmersibil în care se afla o stație de emisie cu antenă — conserve, pîine, ciocolată, o mică farmacie, unelte de pescuit, un cutițaș, o busolă, o lanternă. Dar dacă cosmonautul ar fi coborît pe o apă?... Odată cu cosmonautul, s-ar fi lansat cu parașuta o barcă ce se umflă automat.

După cum vedeți, un bagaj destul de complicat.

La videotelefon—Moscova

Ziarele au publicat de curînd știrea punerii în funcțiune a videotelefonului în U.R.S.S. Iată cîteva amănunte: linia videotelefonică unește Moscova, Kievul și Leningradul. Stația din Moscova este înzestrată cu două cabine-studio și o sală de așteptare. Zilele trecute un grup de operatori din capitala Uniunii Sovietice au efectuat primele emisiuni de probă.

În ziua aceea a fost organizată prin intermediul videotelefonului o scurtă consfătuire cu lucrătorii din sectorul radio-telecomunicații din Ucraina. Imaginile obținute au fost clare, Audibilitatea a fost de asemenea bună.

Videotelefonul este darul făcut Congresului al XXII-lea al P.C.U.S. de către lucrătorii sectorului de telecomunicații din Moscova. Alături de ei a colaborat un grup de specialiști din Leningrad și Kiev.

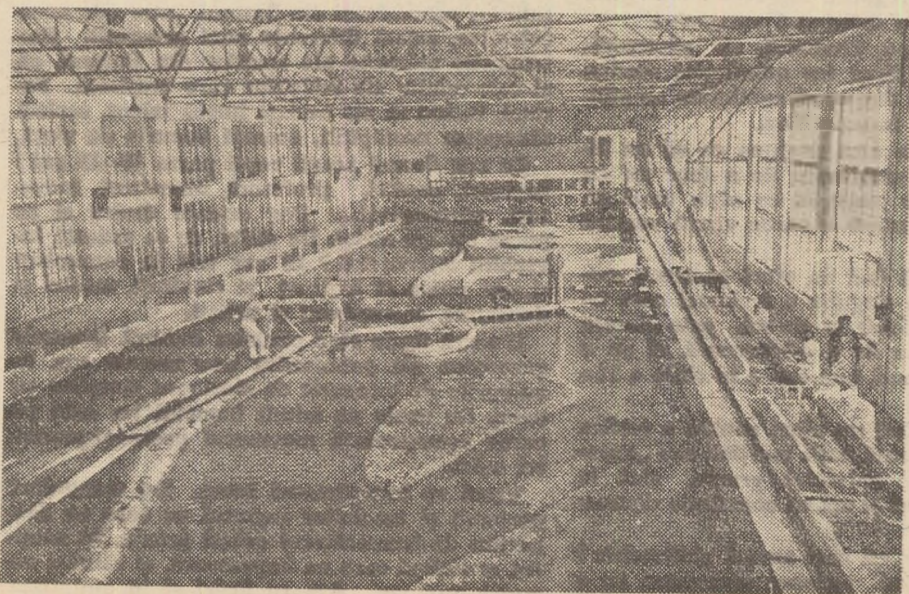
În capitala R.S.S. Ucrainene, videotelefonul își are sediul în incinta hotelului „Moskva”. La Leningrad — în clădirea centrului de televiziune local.

Convorbiri videotelefonice se vor putea efectua de două ori pe zi: între orele 8-11 și 13-16. Comanda se va putea face prin telefon. Stația va trimite abonatului o telegramă înștiințîndu-l să se prezinte la o anumită oră la cabina-studio.

Studioul este înzestrat cu un microfon și două televizoare „Rubin-202”, unul în funcțiune, al doilea de rezervă. Tot aici se află și două aparate de luat imagini pentru televiziune. Cu ajutorul videotelefonului, pot vorbi cîteva persoane în același timp.

Costul convorbirii nu depășește pe cel al unei convorbiri telefonice urgente.

A. S.

Un riu în miniatură într-un laborator al Institutului de cercetări științifice pentru hidrotehnică și îmbunătățiri funciare din R.S.S. Gruzîni

3

Azi lucrurile stau cu totul astfel. Înălțându-se din foarte numeroase puncte ale globului, undele ter-
 izone zonale și și naște în jurul Pământului, în-
 spălmântătoare, întregându-se, suprapunându-se, în-
 ghosându-se unele pe altele în jurul simfoniei, melodi-
 de viară, de jazz, corul Pământului sau un cor bisbet-
 cesc, ultimele șir, versuri de Puskîn, un interviu cu
 o stea de cinema și semnale de alarmă, vocea domoa-
 ră a lui Șineavski și gravă a lui Lovitîn, engleza, fra-
 nța, bulgara, chineză, polonă, albaneză, spaniolă,
 franceza, indiana, coreeană, ca și celelalte grașuri
 întrecându-se unele pe altele, așa că în orice punct
 de pe glob, în limba aparținătoare a pustelui, tundrei
 sau oceanului e de ajuns să înalți o antenă oricât de
 mică pentru ca imediat, ca să fie înconjurată de reci
 de emisuni, fie nu-ți rămâne decât să așezi ce-ți
 place.

Cu treizeci de ani în urmă, în 1929, prin mijlocul
 aparatului nostru a trecut o cârmă cu o ladă mare, gre-
 gale, lângă care se aflau alte câteva lădițe mai mici,
 Alături de ea pășea un om scund, îmbrăcat orășeneș-
 te, cu șape în mână, Pășii și stăruie europătate în-
 tur și de aceea, în chipa fiind căruța s-a apropiat
 și lădițele au fost introduse în localul sovietului, sub
 ochii constanților mei.

— După oit se vede la grele lădițe — își dădura cu
 păreșca oei de față. — Nu omnia or asquide anima-
 le? Sa fi venit vreo menajerie?

— Ce rost ar avea să ducă animalele în clădirea
 sovietului? — se întrebă un altul.

Între timp lădițele fuseseră depuse într-un colț al
 încăperii care acum era plină de lume, îmi amintesc,
 de parcă încurcările s-ar fi petrecut astăzi, cum m-am
 strecurat printre cei mari până am ajuns foarte

zeu stie!), de acid clorhidric, cositor, aramă, zinc,
 carbolit sau ebonit ars. Pe masă erau înșurubate men-
 ghine de diferite dimensiuni. Pile, clește-patent, sir-
 me — de la firele de aramă foarte subțiri, până la
 firele groase răsucite dintr-o mulțime de fire subțiri —
 role și țevi de porțelan, cristale mari și frumoase de
 sulfat de cupru, diverse plăcuțe metalice, șuruburi,
 bandă izolantă, parafină, baif, lac pentru lustruit,
 email negru, nituri și și, înșirșit, o mulțime de piese fi-
 nite, a căror destinație nu o puteam înțelege. Toate
 acestea umpleau casa noastră fără să provoace, însă,
 nici un fel de dezordine; fratele meu era un model
 de ordine și continuitate în muncă.

Tochmai în timpul acela, din cimitirul Cerkutinsk în-
 cepură să dispară, una după alta, frumoasele cruci
 de zinc; zincul crucilor era de calitate înflă, fără
 impurități (bătrînii nu se gîndiseră la economia de
 metale nferoase), adică tocmai zincul de care avea
 nevoie fratele meu.

Din pricina virstei fragede, eu nu puteam decât să
 contemplan „sfînta activitate” a fratelui meu, incurcîndu-
 du-l în lucru și ferind-mă la tot pasul de ciocanul
 de lipit, încălzit într-un fier de călcat. Singura treabă
 la care îl mai puteam da o mîină de ajutor era
 confecționarea de pahare din sticle goale. Legam bine
 de tot sticla, la înălțimea unui pahar, cu o sfoară în-
 muțată în gaz, pe care mai apoi o aprindeam. După
 ce lăsam să ardă sfoara pînă la capăt, băgam sticla în
 apă rece. Se auzea un pocnet și sticla se tăia exact
 pe locul unde fusese sfoara. Obțineam astfel pahare
 cu margini netede.

La un capăt al sîrmei lipeam o plăcuță de zinc,
 luată de la o cruce din Cerkutinsk, la celălalt — o
 bandă de plumb răsucită în spirală, după care le în-
 troduceam în paharul confecționat din sticlă, turnam
 peste ele nu știu ce drăcovenie și în felul acest ob-

14

în românește de
 P. GRANEVA și A. VLAD

transmisie pentru el Moscova.

Pământul și toate celelalte emisuni pe care le
 mătuii Otepino au ascultat, cu așteie la urechi, corul
 să-l reconștem marelui și așa decenii locuitorii
 cu aparatele lui cu detectori. Dar să nu-l uităm și
 Ce îndușător de caraghios ar părea acum Nikolai
 peana, pănu nichelată sau gînterul.

ei sînt pentru ei lucruri obișnuite ca, de pildă, oana-
 șerie și nu-l făc să se cutremure pe locuitorii satelor,
 cu cal, pînă la televizoarele care nu-l ulmesc, nu-l
 lada greoaie, purtată prin sate și cătune într-o căruță
 Agadart, în 30 de ani a fost străbătut drumul de la
 punea veritabil astfel daș meriță banii.

Întreabă cine își va instala primul televizor, pentru a
 convenea și era de mult așteptat. Aștezi toți se
 De astfel, electritizata a fost primăria ca ceva ce se
 și pe asta! „Ce minune, ce minune!”

macar o singură dată! „Lata că am trăit s-o vedem
 așa, fiecare locuitor al satului a spus în zîna aceea,
 nu s-a organizat nici un mingir sau ceva de felul
 Socotesc demn de remarcat tocmai faptul că, deși
 nimeni nu s-a mai gîndit la ea.

acolo, de atunci, pentru că, pur și simplu, a doua zi,
 cînd se alia probabil și azi o lampă cu gaz rămasă

11

rile de sîrmă, rolele, pregătindu-mă să plec acasă.
 Dar Nikolai Feodorovici Lomaghin, stăpînul casei,
 mă oprî.

— Tu, vasăzică, ai lucrat. Ai lucrat, vasăzică, iar
 acum vrei să pleci. Așa nu merge. Vasăzică trebuie
 să-l udăm.

Spunînd aceasta, el scoase din pînă o sticlă de
 vodka rece ca gheața (pereții sticlei s-au aburit pe
 loc), niște ciuperci murate și încă ceva. Mi-a turnat,
 se-nțelege, o măsură țărănească obișnuită, adică un
 pahar de ceai. Pînă atunci, eu nu mai băusem vodka,
 și de aceea, așa cum se întîmplă întodeauna „prima
 oară”, teama se lupta cu curiozitatea și, așa cum se
 întîmplă de fiecare dată, teama învinsese curiozitatea.
 N-ai fi vrut totuși să mă fac de ris: un radio al ștut
 să instalezi, dar să bei nu ești în stare!

— Tu, vasăzică, mîincă, mîincă, gustă oluperoi
 sau uite, vasăzică, cartofi, nu te sfil, simte-te ca acasă.

Glasul lui Nikolai Flodorovici începusem să-l aud
 ca venind de undeva, de foarte departe. Plelea de pe
 obraji și fălci se întinsese îngrozitor și o văpaie de
 gheață îmi cuprinsese, pe loc, picioarele și capul. Prin
 miini și prin tot corpul începui să simt o forță neobiș-
 nuită și și mi se părea că dacă aș apuca cu o singură
 mîină de colțul casei, aș putea s-o ridic fără pic de
 efort.

— Pentru mine, dacă vrei să știi, e un fleac să
 instalez un receptor — începui să îndrug în neștire.
 Eu, dacă vreau... pot face și soarele să vorbească, așa
 să știi!

— Tu, vasăzică, ești un bălat de treabă, dar de ce
 nu mîincă, la ciuperci, la cartofi.

Între timp se inserase și pe cer apăruse o lună
 plină. Drumul de la Nikolintino pînă la noi, mai exact
 nu drumul ci cărarea, trecea prin niște văgăuni
 adînci, prin ripe, peste coline, ba întîlneai în cale

POB DE ROVA

VLADIMIR SOLOUHNIN

Cuvîntul acesta misterios mă ispîtea și pe mine și așteptam, moțîind pe scaun, „străinătatea”. După o lungă așteptare, fratele se lumina la față și înlemnea de parcă ar fi auzit ceva cu totul neobișnuit. În căști răsuna încetîșor o melodie, însoțită de multe alte zgomote. La vîrsta aceea, mie nu-mi plăceau melodiile fără cuvînte, așa că mă culcam dezamăgit: ia te uită ce mai chilipir și „străinătatea” asta a ta. Ce mai plictiseală! Mai interesant e cîntecul la ferăstrău.

Dar uneori (se vede că crescusem mai mare) emoția fratelui meu mi se transmitea și mie, imaginația mea de copil începea să lucreze, tulbure dar independent, și aveam senzația dulce că trăiam într-o altă lume, cu alți oameni și altă viață, aflată la depărtări înfricoșătoare de micul sat Olepino, pierdut în noapte, printre nămeții uriași.

Perfecționarea continuă a aparatelor de radio era doar o latură a activității fratelui meu. Confecționă cu măiestrie un manipulator și alfabetul Morse deveni pentru el lucrul cel mai important din lume. Atunci, știam și eu pe dinafară alfabetul Morse, dar azi, spre regretul și rușinea mea, nu mai țin minte nici un semn.

Între casa noastră și școală, unde locuia învățătorul Fiodor Petrovici Orlov, fratele meu a instalat mai întîi telefon. Firește, nu aveau aparate, ci doar niște microfoane confecționate cu mijloace proprii.

Mai tîrziu, Nikolai, împreună cu Fiodor Petrovici, au pus la punct legătura prin radio. Activitatea în limitele unei singure case nu l-a putut satisface pe omul acesta nelîștit și atunci a început să se ocupe de radiificarea satului care a durat cîțiva ani, chiar și după ce Nikolai a început să învețe la Academia de radiocomunicații „Podbelski” din Moscova.

Mi-e imposibil acum să-mi amintesc în ce casă a instalat Nikolai primul receptor cu detector, dar știu

ordinea numerotării.

Încît să obțineți o broșură cu paginile în de-a lungul și din nou de-a latul, în așa fel apoi de-a latul, cu culoarea în afară, apoi

ATENȚIUNE!

Cartea nu aparține unui gen literar bine definit. Nu este un roman, pentru că nu apelează la mijloacele invenției artistice; nu este un jurnal — pentru că nu se întemeiază nici pe notații științifice și nici pe o prezentare cronologică a evenimentelor; nu este re-portaj pentru că „Pob de rova” trăiește mai mult din fructul amintirilor. Vladimir Solouhnin folosește în toate probele poetice unora, se lasă furat de arta poetului, reușind să obțină pînă la urma o tonalitate unitară și originală. Prin căutările ei, prin sinceritatea narativului și prin încrederea rațională în forța socialismului, cartea este semnificativă pentru orientarea generală a literaturii sovietice contemporane.

16

oare pentru cel mai mult dintre locuitorii satului Olepino în întregul său. Caria nu aparține unui gen literar bine definit. Nu este un roman, pentru că nu apelează la mijloacele invenției artistice; nu este un jurnal — pentru că nu se întemeiază nici pe notații științifice și nici pe o prezentare cronologică a evenimentelor; nu este re-portaj pentru că „Pob de rova” trăiește mai mult din fructul amintirilor. Vladimir Solouhnin folosește în toate probele poetice unora, se lasă furat de arta poetului, reușind să obțină pînă la urma o tonalitate unitară și originală. Prin căutările ei, prin sinceritatea narativului și prin încrederea rațională în forța socialismului, cartea este semnificativă pentru orientarea generală a literaturii sovietice contemporane.

6

că exemplul a fost molipsitor și curînd satul a început să semene cu desenul unei stații polare, cu o mulțime de piloni-antena. La început, de cite ori se întîmpla vreun deranjament, alergau la Nikolai pentru ca el să meșterească nu știu ce la cristal. În această treabă, eu eram primul lui ajutor. Curînd însă, sătenii au învățat ei înșiși să manevreze cu mîinile lor țărănești, greoaie, înăsprite de arșiță și ger, tubul fin, de sticlă, al detectorului. Imi amintesc de asemenea că dacă se întîmpla ca detectorul să nu aibă sticlă, țărani îl acopereau cu un păhărel obișnuit de vodkă, spre a-l feri de praf.

Faima lui Nikolai s-a răspîdit și în împrejurimi. Prăjinile lungi ale pilonilor-antena au început să apară și la Brod, Kurianika, Prokoșiha, Borisovo, precum și în alte sate.

Am spus mai înainte că fratele meu intrase la Academia de radiocomunicații „Podbelski”. Locuind la Moscova, dar nefiind în stare să-și refuze consătenii, Nikolai îmi încredinșase mie misiunea să montez receptoare cu piesele trimise de el și să le instalez în casele țărănilor; în vremea aceea eram destul de mare pentru a-l fi cîștigat încrederea.

Imi stăruie în minte două întîmplări din activitatea mea de radiofonist, pe care mai tîrziu am părăsit-o definitiv.

Montasem un aparat la Borisovo. Făcusem tot ce trebuia, așa cum mă învășase Nikolai, dar receptorul nu scotea nici un sunet. Am început să mă agit, am deschis cutia, am controlat toate contactele, am dezgropat legătura cu pămîntul și am îngropat-o la loc — dar aparatul meu nici gînd să prindă glas. M-am căzînit cu el mai bine de două ore. Stăpînul casei începuse să mă privească bănuitor

— Probabil că la ora asta e pauză la toate posturile de radio — am spus eu în cele din urmă, încercînd să

filmele despre epoca lui Cehov. În acest felinar un felinar obișnuit, așa cum se mai văd doar în nunii, alături de un altul scund și gros, de care atârna pentru luminatul niște fusese fixat în fața magazii. Unul din stâlpii care susțineau becurile puterice pînă mai ieri, lumina aceasta mi se părea orbitoare. Faceam comparație cu lămpile pe care le aprinsesem seara era foarte întunecată, fie că, fără să vreau, lumini la toate ferestrele caselor. Fie din cauza că A doua zi, mai precis a doua seară, s-au aprins se auzea nimic.

comenteze evenimentul, n-ai cîntec, nici jocuri — nu eufoniate în beză. Nu se auzeau nici voci care să aveau ferestrele puternic luminate, celelalte erau Am privit pe ferestrea în lungul niște: două case dacă te-ai fi apropiat de geam, ai fi putut citi ziarul, trei becuri) umplea încăperea de o lumină la care, s-ar fi petrecut ceva neobișnuit. Becul din nișa, somn am simțit un fel de neliniște, de parca în lume două. Imi amintesc că m-am trezit din cauza că prin apăna într-o noapte întunecată de augușt, pe la ora mare sârbatoare, dar s-a întâmpiat că lumina s-au la un mîning, că s-au fiint cuvîntări și că a fost Nu mi-ar fi greu să spun că tot satul s-a adunat legătură de sîrmă pe umăr.

de pictoare. Umbrian pe cîmp și pe drumuri cu electricii s-au cărat toată vara pe stîlpi, cu colțarii dar termenul s-a prelungea de cîteva ori. Instalatorii La început s-a spus v-a vom avea lumină în iunie, electric. întind-se într-o picătură mare, stăvezie — becuri spre prizele negre sau gerdind din țavan și termi-ramifică în încăperi, avertind pe pereții din birne și înînde spre ce tentaculele din sîrmă de cupru, se în ștrul drept. Apropiindu-se de cite o casă, stîlpii

chiar și două păduri mai mici. N-a putea să vă descriu tot drumul, dar ceea ce îmi amintesc e că nu știu din ce pricină luna îmi apărea cînd din dreapta, cînd din stînga, cînd sus, deasupra capului, cînd jos, sub picioare. Dimineața următoare am constatat încă o contradicție: tot timpul mi s-a părut că pașisem pe drumul cel mai neted posibil și că nu umblasem ci zburasem, ocolind toate obstacolele. Dar îmbrăcămîntea mea spunea că, dimpotrivă, venisem destul de des în contact cu suprafața umedă a pămîntului. Niciodată nu m-am simțit atît de puternic, atît de grozav, de unic în lume. În același timp cred că niciodată nu fusesem mai neputincios și mai caraghios, dacă m-a fi privit cu alți ochi.

La Olepino era serbare și m-am îndreptat într-acolo, dar sora mai mare văzîndu-mă, știind unde am fost și înțelegînd totul dintr-o privire, m-a silit să mă cule și afară de ea nimeni n-a mai aflat în ce stare fusesem în seara aceea.

M-am depărtat însă de subiect. Aparatele de radio montate de Nikolai au sprăvînit vreme îndelungată, pînă cînd, după război, au fost înlocuite cu aparatele de radio cu lămpi și baterii „Rodina”, pe care le înfîl-nești acum aproape în fiecare casă.

Viața își urmează cursul. După o existență mult mai scurtă decît a primelor receptoare, aparatele de radio cu baterie vor dispărea și ele din casele sătenilor lăsînd locul aparatelor alimentate cu electricitate. Și lată că în locul lămpilor cu gaz, aprinse tirzlu și stîlne cit se poate mai devreme, în locul ferestrelor roșietice din întunericul nopților de vară sau de iarnă, au apărut dintr-o dată fîioare de lumină alb-strălucitoare, proiectate cînd pe trolene, cînd pe iarba verde.

Pe cîmp au pornit, legănîndu-se (căci deocamdată nu sînt definitiv fixați) stîlpii aliniați, doar ici și colo,

invita manivela unei mașini și facu lampa mică. Celo în aceeași seară, la sovietul sîtesc, străinul acoperi un perete cu o bucată de pînă, spuse băieților să critici”.

„Bagă oamnei în lada și înșeală poporul, anti- aude de-a dreptul prin aer. Vezi să nu; Dar dum-nica, ajungînd acasă, mormăia în sine ei: „Ci-ă se Pe alții îi zburau dimensunile lazii și cite o bătri-drept radio, adică luau ceea ce era bizar, drept bizar. feau unele sunete prea tari, totuși radio-ul îi luau rau și chiar se trăgeau îndată atunci cînd din lada te-Muți! auziseră, într-adevăr, de radio și deși se mi-cu toții.

Între timp, străinul le explicase celor prezenți ce în-seamna radioul, despre care, cu siguranță, aflaseră tra. prefăcură într-o flecareală în alta limba decît a noas-mei. Au umat niște pîrîfuri, niște trosnete, care se neau să vorbească, după care se auzira voci de fe-rînd din cer, sunete muzicale. Apoi o voce de barbat-ra și emoția ascultătorilor, se facura auzite, cobo-atmosfera, deci și pe deasupra satului Olepino, des-Fe semne că și acum trezeci de ani zburau prin-vire cînd spre dreapta, cînd spre stînga.

Facîndu-și de lucru cu firele acestea, întînzîndu-le de la lădite la lada, precum și în strada, prin fereas-stra deschisă, stăpîni acestor lucruri neobișnute și-cîndate desăcu ai doilea perete al lazii și aparura ast-fel diferite butoane rotunde, pe care încep să se în-baioneta, iar de jur-împrejur fire, fire și iar fire, ca o-vădă dese. Fiecare dispozitiv avea virul ascuțit, ca o-dereca dispozitivelor lunguțe, aurii, așezate în rin-în cîmpa aceea toți rămăseră încercămîni de mirare, la-Străinu desăcu unu din pereții laterali ai lazii și pe lina-aproape, chiar prea aproape de lăzile cu pîinea.

dîntii imagini de film mut în sat, însoțite de zumzetul inegal al dinamului, cu litere mari întirzînd îndelung pe ecran, citite cu glas tare, în cor, de cinci sau șase știutori de carte, cu aceeași intonație, indife-rent de ce era scris acolo! Nu-mi amintesc cum au primit locuitorii satului Olepino primul film din viața lor, așa cum nu-mi amintesc nici subiectul acestui film. Imi amintesc doar de hohotele generale, cînd pe pînză a apărut un cățeluș alb.

A doua zi, lada și lăditele au fost din nou urcate în căruță. Caravana cinematografică cu o strălucire puternică, porni să colinde mai departe prin întunericul stepei ruse...

Așa a fost la început. În toamna aceluiași an, radioul s-a încetățenit la noi, într-un chip neașteptat și original.

În ultimă instanță, o personalitate oricît de puternică nu poate nici accelera, nici încetini mersul istoriei, așa că activitatea de radioamator desfășurată de fratele meu Nikolai, despre care vă voi povesti mai departe, nu a fost nici ea de natură să grăbească încetățenirea radioului și televiziunii la Olepino. Dar, fără îndoială, activitatea lui Nikolai a jucat la vremea sa un rol uriaș în radioficarea satului și a împrejurimilor sale.

Pe atunci el avea, după toate probabilitățile, cinci-sprezece sau șaisprezece ani, intrucît absolvise șapte clase. Școala a făcut-o la Vladimir, sub supravegherea surorii mai mari și tot acolo a început să frecventeze cercul de radioamatori. După absolvirea celor șapte clase a întrerupt învățătura. Avea înaintea lui o toamnă plioasă și lungă, de țară, iar după aceea o iarnă și mai lungă. Din această perioadă datează începutul activității sale furtunoase.

Casa noastră s-a umplut pe dată de mirosul și de fumul clorurii de amoniu evaporată sau arsă (dumne-

Umor

Intr-un viitor apropiat...

ANTICARIAT

ANTICARIAT

— Dacă ai ști ce greu e să pictezi Pământul! Se învârtește într-una...
Desen de V. VOEVODIN

INTREBARE DIFICILĂ

— Fii bun și înșiră-mi toate hidrocentralele de pe Volga...
Desen de M. UȘAȚ

LA FEL CA ODINIOARA

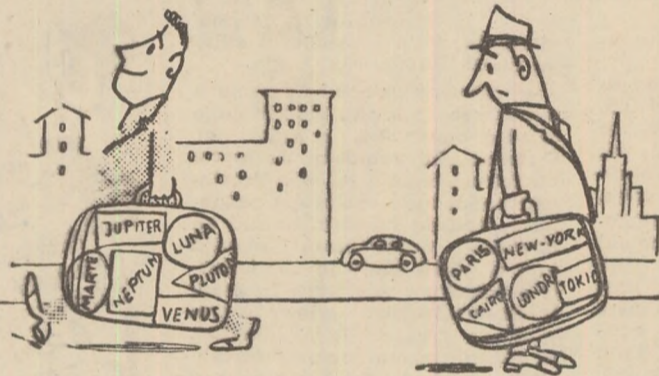

— În constelația Peștilor am prins coșcogea-mite crapul. În a Racului însă, mai mare jalea: nu găsești un strop de bere...
Desen de E. GOROHOV

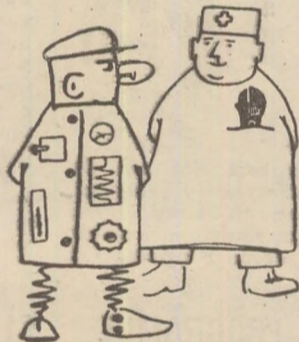
ARIAT

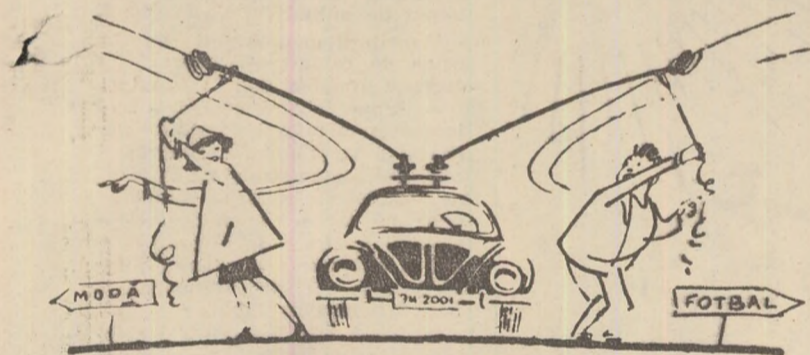
Un exemplar rarisim.
Desen de M. UȘAȚ

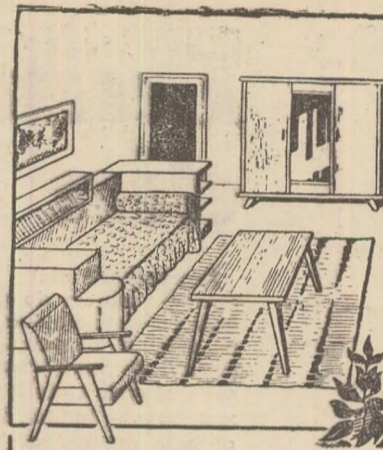
Invidiosul.
Desen de R. HOVIVIAN

— Dezbracă-te!
Desen de V. DROGALIN

Fiecare, unde-l trage inima!
Desen de I. ANDREEV

MOBILĂ DE LUX
ÎN FURNIR DE NUC,
LA COMANDĂ

TAPIȚERIE
ORICE LUCRĂRI

TÎMPLĂRIE
ȘI BINALE
ORICE LUCRĂRI

Calitatea lucrărilor
ireproșabilă

EXECUTĂ
I.I.L. MĂGURA

ȘIMLEUL-SILVANIEI
Regiunea CRIȘANA

Sănătate și
bună dispoziție:

ape minerale
naturale

Se găsesc de vânzare
la centrele de cură, cooperative
alimentare și restaurante.

Un pahar de apă minerală, un izvor de sănătate

asigurări mixte de persoane

adidas

UTIL

Și
AVANTAJOS

Zeamil

Zeamil

GOSPODINE!

Pentru prepararea de budinci, creme, supe, prăjituri, folosiți produsul „Zeamil”.

Se recomandă în alimentația dietetică a copiilor și pentru diverse rețete culinare.

Se găsește de vânzare în magazinele alimentare.

